

PUBLICAȚIE SAPTAMINALĂ EDITATĂ DE
GRUPUL PENTRU DIALOG SOCIAL

Fotomontaj realizat de EMANUEL PÂRVU

DIN SUMAR:

■ ZONA Semnești : Gabriela Adamășteanu, Radu Bercea, Cătălina Buzoianu, Andrei Cornea, Bogdan Ghîiu, Florin Iaru, Alin Mungiu s.o. ■ Portrete electorale : Radu Filipescu, Radu Popa, Constantin Tîcu Dumitrescu, Alexandru Pesamosca, Florin Gabriel Mărulescu ■ Monica Lovinescu : Oroarea faptelor ■ Ileana Mălăncioiu : Revoluția nu a fost un spectacol de iluzionism ■ Henri Wald : Stingă și dreapta, astăzi

Nimeni nu este mai rob decât acela
ce se crede liber fără a fi
cu adevărat

GOETHE (Afinități elective)

Ce ne-a lăsat moștenire clonul Ceaușescu, în afara dezastrului economic, este o mentalitate retardată, drog-inoculată cu un urias operat de propagandă și securitate. Acest drog se numește FRICA. Revoluția nu ne-a vindecat. Dimpotrivă, a exhibat forme neașteptate ale acestei stări. Înăuntrul său nu obișnuiesc să ne temem de prieteni care ne dădeau prea multe semne de afecțiune ; puteau fi informatorii securității. Ne temeam să ripostăm cind eram umiliți, ne temeam de cineva care spunea adevărul, pentru că puteau fi un provocator. Ne temeam, pe lângă cele lumestri, boala, moarte... de concideri, inchisoare, „accidente”. Ne temeam de ziua de milioane. Ce ne va aduce ea ? Un alt decret care să ne înjosească, o scădere a temperaturii în apartamente, alte reduceri ale ratelor alimentare, ore în plus de tăiere a luminii... Nimeni în Europa nu a avut mai multe motive să se teamă. Răul, amenințările, privațiunile se napustesc peste om din toate partile. Nomenclaturistul avea și el motivele lui să se teamă : atent supraveghetor, îmbûzbat, vinovat, era ușor sănătoabil și în ciuda aerelor lui de înăs sigur pe sine, zilele și noaptele lui nu erau la adăpost de frica. O frică mai mare ca a celorlați. Era prejul pe care il plătește faptul că își vinduse conștiința și că profita nerușinat de ceilalți. Nu vrea să iau apărarea nomenclaturii, ci să arăt că întreaga scară socială a fost stăpinită de acest sentiment. Frica este acesta dintre stăbucările omenești care ne face extrem de vulnerabili în fața unui dictator. Revoluția l-a înălțat pe Ceaușescu, dar frica e prezentă printre noi, ne stărnește pe unii împotriva altora și ne inoculează o vră nouă în suflete. Ceaușescu dincolo de moment în aceste clipe ride în hohote, văzindu-ne cum ne perpelim în focurile întărite de regimul lui.

Cine hrănește astăzi aceste focuri ? Ce anume din realitatea înconjurătoare ne înfricoșă ? Înțil, falsul sentiment că avem ceva de pierdut. Nu avem de pierdut decât mizeria, amintirile durerioase. Să, bineînțeles, frica. Cel care nu ceva de pierdut sănătoșe putini. Aceștia se tem mai mult decât ceilalți pentru că pericolul de a pierde pozițiile sociale, avantajele, prestigiu este real. Dar și ei mai mă-

FRICA

runji se tem, cei care au dus o viață foarte modestă. Se tem întâi de schimbare, de necunoscut, de riscurile vieții. S-au obișnuit să nu fie liberi, să le spună o „autoritate” ce au de făcut, să gindească astăzi pentru el. În schimbul acestor „avantaje” li s-a oferit existența care au dus-o în ultimele decenii, adică o existență zânică amenințătoare. Falsa siguranță pe care o oferă dictatura (aceea că dacă nu te ameșteci esti protejat) a fost una din iluziile cărora le datorăm su-punerile noastre indelungată. Căi oameni sunt pregătiți astăzi să înfrunte adversitățile și să rămână singuri în libertatea lor ?

Chiar și aceia care au numai de cîștigat din asumarea acestor libertăți, aceia care în bună parte s-au scuturat de frica, – îl observ – există. Obisnuințele acestora sunt prea adincă irădăcinatate în fiecare dintr-o noi, relizele – cu care unii ne-am și născut – sunt mai puternice decât dorința de libertate. Să o nouă formă de teamă a opărut : teama de libertatea celorlați ! Această teamă, că libertatea celorlați ne amenință, ne face adesea să dăm înăpoli, să preferăm oceasă obscură complicitate a fricii. O teamă care paralizează, o teamă care punе o limită deplinătății celorlați. Un om parțial este mai convenabil. Cu el te poti înțelege, îți poti negocia lașitățile, la el găsești indulgență și milă. În schimbul acestora, îl poti oferi propriațile tale scăderi, te poti arăta la rindul tau mărturisitor. De această hibridă trebuie să ne fie într-adevăr frica. Acest animal fantastic alcătuit din jumătăți tindem să devină fiecare dintr-un. Amintirea fricii nu se va sterge prea curind. Unii nu și vor pierde niciodată reflexul de a vorbi în soaptă, de a gîndi una și a spune alta, de a nu gîndi deloc.

Însănătoșirea climatului social nu se va produce pînă cînd frica nu și va subțină cruxă cu care ne acoperă. Să ne dezbarâm de sentimentul că celălalt ne amenință prin simplu lui prezență în preajmă. Nu vom putea întîmpina primejdile reale dacă nu anulăm pe cele imaginare. Mintile noastre inventeză destule nenorociiri care nu există. Cum să dialoghezi astfel ? Cum să nu întorci spatele și să nu trîntesci usă, cum să nu te ascunzi ? Nimeni nu are răspuns la aceste întrebări. Să cind răspunsul vine, vine de la un om înfricoșat. Atât înfricoșat decât tine, dar înfricoșat.

Autoritățile se fac vinovate în aceste săptămâni de organizarea în masă și raționalizarea sentimentului fricii. Mistificările, minciunile, folsurile, pe de o parte, instigările la violență, diversiunile, provocările și contramanifestațiile simulante, pe de altă parte, nu fac decât să atrăgă în mod primejdios temerile oamenilor.

Incordarea extremă la care s-a ajuns se datorează nu numai luptelor politice inaugurate de revoluție, dar și escaladării fără precedent a FRICII.

STELIAN TÂNASE

ACENTE

Gabriela Adameșteanu

• Să le crească nasul

Serile din Piața Universității mi-au remis într-un cîntîn care a avut o mică vogă acum cîteva luni: „Al. Paleologu a vorbit despre grăția cu care tinerii au stat în fața armelor încărăcate. Această grăție, această intențiozitate spontană, atenția să dezamorseze orice provocare (pentru că s-a născut și s-a crescut într-un aer otrăvit de provocare) i-a furnizat un mulțimile dintre cei veniți la început doar din curiozitate, să vadă ce se întâmplă de fapt în zona liberă de neocomunism. Cu grăție și cu un umor inegalabil, independentii asezați sub portretul lui Eminescu au răspuns bătălocelor de cauciuc și apelativelor arrogante, prin nemumătoare variante de gume pe scena golaniilor, a agenților străini destabilizațorii, manipulației etc. — nu numai fără să deranjeze sensurile unidirecționale din dictionare, ci și dezamorsind încărcătura extrem de periculoasă continuă în acest cîntîn — implicul apel la intervenția forțelor de repreșință. Cu această iritatie, cu această apărare aer de jocuri, ei s-au antrenat într-o acțiune ce cădea evident în obligația TVR: să fi contribuit la cultura politică a acestui popor; să-l fi ajutat să înțeleagă noțiunile simple „și esențiale de care a fost pînă acum tinut departe. „Nu facem aici cultură libertății” a observat înaintea de 30 noiembrie matematicianul Teleanu (asta da, galan — vorba multimii). Cultura libertății vigiliență. De săs, din balcon se observă o mică agitație, se urmărește îmbreagață — „ce se petrece acolo?”, multimea răspunde prompt „sistem provocării”, și bătăliile întîmpinătorilor sau nu) este îndepărtat cu atenție — ca orice material posibil exploziv (totușă compromisator). Atmosfera trase bresc de la fereastră (balburătoarea lumine legănată de torte, cu pista în genunchi — vino, Doamne, să vezi ce-a mai rămas din oameni) în replică glumești și convingăză modul neexact în care TVR prezintă demonstrația și multumirea răspunde, prompt: să le crească nasul. Să le crească nasul — pentru că au mintit poporul cu televizorul. Un fapt cu consecințe atât de grave: dezinformare provințială, localitățile unde stăriile ajung sătul de încet, unde stăpîn este televizorul; că în cauză mărcă răsuflătorii de-a-si legitimă prin alegeri libere comunismul imbus acum 50 de ani cu forță. (A spus-o și Petru Cretiu în discuții televizate din seara zilei de 1 mai) Riscam cu totul să legitimăm practici și mentalități comuniste (confronțările și manifestările organizate cu transporturi plătite și scoate din producție; lozinile rău-prevenitoare pentru o țară ce a trecut cu brîu de la cultul personalității străină la cel autohton — Iliescu apare / soarele răsare : Iliescu nu uită / Valea Jilului e-a ta ; Iliescu dăea vrei / te scăpă de derbedei : trucare adeverăvătură de la procesele falsificate, la modul cum domnul Diaconescu neagă în C.P.U.N., fără să elibereze, reprimarea manifestanților din dimineața de 24 aprilie, pentru care există atesta probe). Cred că Frontul oricum „merges la surjor” în alegeri, după teroarea și mizeria în care am trăit, putințul firesc ce ni-a restituit poate parții omului modest și de bunăcredință, o minune. Uneori mi se pare și mie. Dar e suficient să mă uit mai atent ca să vad același oameni stăpînători în același răsuflători de oameni, înțeleșor de clasă, aparatul care să-să schimbe doar stăpînii, să-l nud pe proiectul care în noaptea de Paști ne îndeamnă să ne răzăm pe sănătatea patriarhului Teocist și a conducătorilor țării etc. etc., tot ce acesta pe un balon, pe celalăit glbul înălțător care sună în Piața Universității: „ăi noi bătători de același Chitac...” Nu, nu e o minune. Atunci săptă săptă mulți deranjători, nemuncitori funcționă prin aceleși alianțe și afiliatii ca și inițiativă, se nară că totușă sunt inventori ai deveniturilor din parlamentul care decide autocolectar legile, fără a-si aminti că nu-i sunt alii și trăisă noi acolo. De aceea sunt atât de încordate fetele colorate străjă în Piața Universității „Jos comunismul”. Comunismul este încă peste tot în jurul nostru. Comunismul este încă în noi: în unitate foarte mult, în altii foarte putin. Vom mai striga astăzi de zile „Jos comunismul”, pe măsură ce, trezindu-ne, vom vedea că la umbra acestui răsunător, plantă (deocamdată) perenă a comunismului crește nestinșăheră. S-au făcut în acest timp multe reacrișuri aderătorilor — celebre — perestroika. Personal, am în același urcătoare unele dubii: deosebit de semnificativă este cîteva chiar de varianță binecunoscută a comunismului astăzior. Într-o varietate imblânzită, de tip „Sf. Chiar”, statutul TVR — într-un astfel de sens: se poate vorbi

drept transparență în bizantinismul cu care sunt selectate informațiile și oamenii pentru micul ecran?

Chiar dacă guvernul nu va fi în stare să-și dea seama că demonstranții independenti din Piața Universității reprezintă o forță politică importantă a țării, cu care firesc este să se dialogheze, gestul lor cu adevarat eroic și impresionant (esa cum observa Radu Filipescu) ne-a oferit tuturor ocazia de a ne gîndi împreună, cu decinseră și responsabilitate, la acest moment crucial pentru soarta țării. La multumesc și odată cu el, la multumesc și lui Gabriel Andreescu, nu doar primul seminar, ci și inițiatorul Preteștilor inteligențialilor, cu un atât de larg răsunet.

2 mai 1989

ACENTE

Radu Bercea

• Despre stil în Agora

Un slogan care se aude în ultima vreme la mitingurile electorale ale F.S.N. este: „Iliescu — spars, smecetă răsare”. Ne întrebăm de ce nu se audă, la acestor orașe, același slogan în Piața Universității, nu numai la Academia Militară, și pe celălăt mai al Soseaua, nu numai pe cel care e gară adunară feseniste. Oare bunul astu luminează cu părtinire sau închiriere în care se abate „opozitia și opresile răsuflătoare” în drumul lor către alegători? Sau soarele care răsare în circumstanțele amintite nu este cel pe care îl văd cerul, drag tuturor, ci acela care se mai distinge pînă azi pe unele ziduri patinate timp de 44 de ani, și endre scrie: „Vătăi soarele.”

La alegerile mitinguri ale F.S.N. se mai aude: „Iliescu, nu uită, Valea Jilului e-a ta” sau „... și Moldova e-a ta...” etc. din funcția de zonă și de localitate. Ne întrebăm cum de nu sunt mai rezervati în față acuzații răsuflătoare posibile atât d-l Iliescu de ambiguitate și care pronuntă în cînd răsuflătorii din bulevardul său încăpătă de-a-părțea lui Mihai Eminescu, și care și-a găsit de refugiu în cîndul lui Mihai Eminescu încăpătă de studenti pe zidurile scăilor lor? nu este, cu adevarat, a celui mai important eminescolog al nostru de azi, atunci cînd el înfierăză comunismul? Ne întrebăm și de ce Doina Cornea nu este întărită, la același balcon, cu: „Doina Cornea, nu uită, studentimea e-a ta” Oare nemuncările studenților din plătă nu au primiți cu ovatii de un entuziasmat care ar fi sănătatea oricărui vechi „tehnicien” al edunătorilor populare, reorientat acum? Oare nu se recunoaște el în personalitatea profesorilor din Cluj, oare nu exprimă ea exact ceea ce gîndesc și simțim același? Ne întrebăm, în sfîrșit, de ce lui Gabriel Iliescu, vorbind la rindul său celor de la Universitate, nu i-a adresat lozinca: „Iliescu, nu coda, nu pe tine te-am votat!” Oare speranța noastră nu este tocmai prezentă în viitorul Parlament al unor exponenți ai elitelor noastre intelectuale, prezentă în viitorul Parlament a celor care au cu adevarat ceva de spus, ceva ce va fi înțeleșut cum se cunosc abilitățile cînd mulți se vor dezmetni, datorită degradării lor, ce se neîntășă, degradării în orimul rînd economic, mai deosebită în evidență și de atunci cînd diviziunile de acum? Oare la era aceea, cînd mulți își vor da seama că măcar grija și acuzații 28 mai, nu vor să înțeleșă independentii vor avea un adeverat rol constructiv?

In Piața Universității, multe milii de oameni poartă ceasourile cu inscripția „galan”, într-un gest menit parec să transfigureze și trăsătură sluncare de limbă. Ne întrebăm de ce participanții la mitingurile F.S.N. nu vor să își acuzașă pe care să fie „securist” sau „neocomunist”. Care este cînd se acuza în urmă atribute nu se pretează la transfigurare?

In Piața Universității răsună și de aici un veritabil „hit”, interpretat de un tînăr cu chitară. Un cîntec realmente inspirat, realment frumos, al cărui refren este: „Mai bine haimana decât trădător, mai bine haimană decât dictator, mai bine activist, mai bine morți decât comuniști.” Cînd se aude cîntecul acesta, iar milioane de oameni cîntă în un glas membrul refren, tinând în mîna nemumătoare torte, îți dai seama cu toată certitudinea că manifestația la care ieșă parte

este sinceră, spontană, semnificativă și de ce nu spune-o, mărește. Iți dai seama că aici funcționează nu instinctul grecor, ci sentimentul bun și colectivității. Ne întrebăm atunci cum de aici rezultă „emanația Revoluției din decembrie”, care „se adresează tuturor categoriilor sociale”, să-și săbăi în natură luni de zile, propriul său cîntec politică, la fel de inspirat, înlocuindu-l — *“horrible dictu”* — cu muzica liturgică astăzi de sunătoareitate, plină de poate, sugerind un hibrid îndelnicat de neocomunism în ses ecclaziatic?

S-ar părea că evoluția în agora ale F.S.N. și al opozitiei independente prezintă diferențe de stil irreductibile: ceea ce se poartă este „mânușă” într-o parte, nu mereu în nouă în cînd în cînd într-o altă parte, și vice-versă. Chestie de stil, ce vrei, și doar se spie nu doar își, de azi, că „le style c'est l'homme même”, că forma de expresie este solidară cu conținutul exprimat, că dă seama de cel care-l exprimă, că denotă o mentalitate sau altă.

O calitate semnificativă a stilului ceterior de la Universitate este humorul. Ilustrat și de multe alte strigături, inscriști și caricaturi pline de baz, ce nu sunt chiar echivalenți la confratii din F.S.N. S-ar părea că masa aceasta care tulbură cu incertitudine traficul rutier este, în ansamblul ei, foarte spirituală. Dar n-a siguranță doar a fi gîndit; mai însemnat — și legătura este mai mult doctă etimologică — a fi părăsita în o anume spiritualitate. Iar spiritualitatea însemnată cu rîndul său, cultura, cum se vede din prezentă atât valoiosi oameni de cultură interioară balconul Universității, oameni care nu pădesc nevoie de a ajunge „la fruntea maselor”, ci sunt respectați, doriti, chemați acolo, ascuțiti și aplaudați îndelung. Spiritualitatea mai însemnată luciditate, adică putința de-a părea nouă cea adeverătoare a înțeleșor, și conținută, adică gîndul curat și responsabil făcă de adevarat, făcă de semnă și făcă de sine însuși. În sensul acesta, toti cei adunați în Piața Universității — tineri și vîrstnici, elevi, studenți, municișori și intelectuali — sunt surbilorii unui minimus spiritualitate românești.

Dar înță că am lăsat-o prea în serios și nu mai pot, nu știu de ce, să continuu comparăția și la acest din urmă punct...

2 mai 1989

ACENTE

Andrei Cornea

• Logica revoluției și logica democratiei

Diferite prejudecăți printre care nu ultima este orgolul național ne determină adesea să ne mindrim cu revoluția din decembrie, mai mult decât să-az evită. Uită că o revoluție este, în istoria unei nații, mai degrabă un rău, justificat doar flindcă a trebuit să fie înălțat un rău încă mai mare. Dar arta magicii prin care rău să se transforme de la sine în bine nu-a fost inventată și nici nu este de crezut că o transformare este cu puțință atâtă vreme că rău nu este înțeleșut ca atare și tratat cu luciditate și curaj pentru adevarat.

Referindu-mă la rău revoluționar, nu mă gîndesc numai la singele curs, ci și la unele trăsături esențiale ale atitudinilor politice ce au trezit într-o societate post-revoluțională ca nouă.

Intr-o societate de asemenea fel există, după părerea mea, două logici politice aflate în acțiune și în confruntare: **logica revoluției și logica democratiei**. Logica revoluției este adaptă măsurilor exceptionale, a prelungilor mai mult sau mai puțin intense exercitate de „grupuri de soț” și logica democratiei mizează pe evoluție în timp, pe normalizare și pe influență mediatică. Într-un caz, „o minoritate activă” își impune sarcina de a împinge societatea dincolo de un punct de blocaj; în celălăt, numai majoritatea poate, printre-o formă sau o altă de reprezentare, trăsă destinele societății. De o parte, se aștează limba înțeleșut, radical, lipsă de compromisuri, formulă exclusivistă; de partea cealaltă stă în limba flexibilă, consensuală, disponibilă pentru compromisuri. În sfîrșit, mijlocul fundamental al logicile revoluției este preluarea străzii și a maselor. În tîrziu ce mijlocul de acțiune al logicile democratice este, în ultimă instanță, urna de vot.

Dacă lucrurile s-ar opri aici, încă ar fi simplu. Odată ce ne-am declarat fie re-

volutionari, fie democrați, ar trebui să adoptăm imediat logica corespunzătoare. Or lucrurile se pare că nu stau astăzi. Dimpotrivă, se constată că un om sau un grup, insufleți de o credință autentică și profund democratică, ce au o „constituție” democratică, ca să spunem astăzi, pot adopta, din motive, să le suone de auto-apărare, o logica revoluționară, ce nu este deci democratică. Dar și invers, un grup cu o „constituție” nedemocratică poate opta la un moment dat, din motive exact simetrice, pentru logica democratiei sau măcar pentru unele dintre elementele acestuia. Logica politică și „constituția” se pot astfel opune în ambele cazuri și nu există concordanță între milioane și scopuri.

Să vedem atunci, mai îndeaproape care este situația de fapt actuală. Mai întîi, să cercetăm cazul F.S.N., partidul de guvernămînt. Mi se pare greu de contestat faptul că există un element profund nedemocratic în „constituția” acestuia. Este vorba despre ceea ce as numi „minciuna fondătoare” a F.S.N. Într-adevăr, anumita F.S.N. în spațiu politic în jurul unor personalități ale vechiului P.C.R. precum Ion Iliescu sau Silvia Brucan a pus de la bun început problemele relației acestor formațiuni cu P.C.R. În Polonia, R.D.G., Ungaria sau Cehoslovacia, cartidele comuniste s-au reformat din interior, și-au schimbat adesea numele și programul, au făcut schimbări de personal, dar nu au negat niciodată o anumită continuitate cu trecutul. A fost suficient pentru ca populația și electoratul să stie cu cine au de-a face. Aceste partide nu și-au retras credibilitatea, dar nici nu au încercat să mistifice opinia publică. Dimpotrivă, F.S.N., proclamindu-se anticomunist și non-comunist, a negat totodată și orice continuitate de natură ideologică și instituțională cu trecutul. Rămîne însă continuitatea personalităților ce sunt suspectate de o parte a opiniei publice de nemărturisite convineri comuniste liberales. Se poate desigur, unele întrebări: un rechin comunist nu poate alătura un moment dat un democrat autentic? Suspiciunea fată de „constituția” F.S.N. este neapărat justificată? Trenul spusă fără sovârșină nu numai că asemenea conversații sunt posibile, dar că ele s-au produs de destul de lîngă personalități și într-o atmosferă de neînțîlnită. Suspecția că este ună credibilitatea, dar nici nu au încercat să făcă să se schimbe înțeleșorul de la început. Dilectorul Arthur Koestler, numai că acesti oameni s-au convertit la democrație atunci cînd nu era oportunitate din punct de vedere practic să o facă, au făcut publică atitudinea lor, asumindu-si riscuri de diferite tipuri și au sunat comunismul unei neînțîlniri și percutante analize. Orice să spune, dar aceste condiții nu au fost îndeplinite de d-l Iliescu și numai partial și incomplet de d-l Brucan. Fireste, o conversație nu poate profita în orice context, oricind și în orice condiție și ea nu ar trebui să fie considerată să fie salută, dacă este autentică. E greu însă de crezut că d-l Iliescu a făcut drumul Damascului. Căci acesta nu este un drum neted, el asură și traumasă. A reunita la comunist și însemnată cînd nu era oportunitate din punct de vedere practic să o facă, au făcut publică atitudinea lor, asumindu-si riscuri de diferite tipuri și sunat comunismul unei neînțîlniri și percutante analize. Orice să spune, dar aceste condiții nu au fost îndeplinite de d-l Iliescu și numai parțial și incomplet de d-l Brucan. Fireste, o conversație nu poate profita în orice context, oricind și în orice condiție și ea nu ar trebui să fie considerată să fie salută, dacă este autentică. E greu însă de crezut că d-l Iliescu a făcut drumul Damascului. Căci acesta nu este un drum neted, el asură și traumasă. A reunita la comunist și însemnată cînd nu era oportunitate din punct de vedere practic să o facă, au făcut publică atitudinea lor, asumindu-si riscuri de diferite tipuri și sunat comunismul unei neînțîlniri și percutante analize. Orice să spune, dar aceste condiții nu au fost îndeplinite de d-l Iliescu și numai parțial și incomplet de d-l Brucan. Fireste, o conversație nu poate profita în orice context, oricind și în orice condiție și ea nu ar trebui să fie considerată să fie salută, dacă este autentică. E greu însă de crezut că d-l Iliescu a făcut drumul Damascului. Căci acesta nu este un drum neted, el asură și traumasă. A reunita la comunist și însemnată cînd nu era oportunitate din punct de vedere practic să o facă, au făcut publică atitudinea lor, asumindu-si riscuri de diferite tipuri și sunat comunismul unei neînțîlniri și percutante analize. Orice să spune, dar aceste condiții nu au fost îndeplinite de d-l Iliescu și numai parțial și incomplet de d-l Brucan. Fireste, o conversație nu poate profita în orice context, oricind și în orice condiție și ea nu ar trebui să fie considerată să fie salută, dacă este autentică. E greu însă de crezut că d-l Iliescu a făcut drumul Damascului. Căci acesta nu este un drum neted, el asură și traumasă. A reunita la comunist și însemnată cînd nu era oportunitate din punct de vedere practic să o facă, au făcut publică atitudinea lor, asumindu-si riscuri de diferite tipuri și sunat comunismul unei neînțîlniri și percutante analize. Orice să spune, dar aceste condiții nu au fost îndeplinite de d-l Iliescu și numai parțial și incomplet de d-l Brucan. Fireste, o conversație nu poate profita în orice context, oricind și în orice condiție și ea nu ar trebui să fie considerată să fie salută, dacă este autentică. E greu însă de crezut că d-l Iliescu a făcut drumul Damascului. Căci acesta nu este un drum neted, el asură și traumasă. A reunita la comunist și însemnată cînd nu era oportunitate din punct de vedere practic să o facă, au făcut publică atitudinea lor, asumindu-si riscuri de diferite tipuri și sunat comunismul unei neînțîlniri și percutante analize. Orice să spune, dar aceste condiții nu au fost îndeplinite de d-l Iliescu și numai parțial și incomplet de d-l Brucan. Fireste, o conversație nu poate profita în orice context, oricind și în orice condiție și ea nu ar trebui să fie considerată să fie salută, dacă este autentică. E greu însă de cre

idealurile, dar și a-i practica logica. Într-adevăr, spre a contracara capitalul electoral al P.S.R., acționari Proclamației au socotit posibilitatea de a folosi o logica politică ce, fie și în parte, este de tip revoluționar și nu democratic. Mai rețin la famosul punct opt al Proclamației, care dorește să scoată legii electorale clauza potrivit căreia roșii activiști PCR și fostați ofițeri de securitate să nu poată candida timp de trei legislaturi.

Or, un principiu indisutabil al democra-tismului statuană fără putință de indoială sau de exitate că nici o persoană nu poate fi exclusă de la exercitarea unui drept civic, dacă nu se dovedește că ea, personal, prin propriile fapte, s-a arătat nedemnă de acest drept. Sim-pia apartenență la un grup, apartenență perfect legitimă înainte de 22 decembrie 1969, nu poate fi, în sine, un motiv de indignitate c.v.ca. ca om ne treacă să raspundă decât pentru faptele săvârșite de el însuși, iar o judecata globală, care îl privisce ca pe un simplu element al unui grup, ca pe un membru și atât, este, orice să ar spune, nu numai nedemocra-tică, dar și destul de departe de cea mai bună tradiție a filosofiei umanismului european.

Dar nu numai principal ar fi aplicarea punctului 8 elăsturi de democrație, dar și, în perspectivă, ea să arate arăta periculosă în fapt. Căci odată creat președintul judecăthi globale, să mai putea pune vreo stăvilo extinderii lui? Să cum ar putea fi acasăstă stăvilo așezată? Nu se instalează astfel premizele unei „justiții revolutionare”, de „clasa” ? Căci nu trebuie să uităm că o revoluție însemnă, în ultimă instanță, debarcarea unei clase întregi de la putere, în baza unor proceduri, să le spunem administrative. Năr există atunci riscul unei ghilotine, fie și „de catifea”?

In ceea ce mă privește, să preferă ca miscarea antitotalitară și democratică din România să uzeze că mai puțin de logică revoluției. Căci cele mai nobile idealeuri și intenții nu pot fi, decât cu greutate atinsă astăzi cînd milioanele sunt impure. Pe termenul ceva mai lung succeseul durabil este, probabil, de partea „puterii celor fără de putere”, cum spune Václav Havel, adică a celor ce nu și subordonează mijloacele realismului politic imediat. Mai ar plăcea de asemenea să văd că paradoxurile guvernantilor nu îl se opun alte paradoxuri, fie și de semn contrar. Din păcate, probabil că asemenea dorințe sunt, în contextul vietii politice de la noi din acest moment, visă desărăci și pe care destul nu-și vor da nici măcar ostendătorii să le privească cu seriozitate. Nu-mi rămîne astăzi decât să sper că, dacă va ajunge la putere, opozitia democratică va să îl albă curajul de a-și exorciza demonismul revoluționar. Căci altminteri, există riscul că acest demonism să fie cauza unui veritabil „păcat originar” al ogozitiei. Să că „născatul original” să secrete, cu timpul, o nouă „minciună fondatoare”.

ACENTE

Alina Mungiu

- Norocul i-a venit brusc

Printre martile aberații de care nu a fost nimeni scutit în această campanie electorală cea mai ipocrisă este de departe proscriserea asa-zisului „atac la persoană”. Trebuie peste faptul că milionii de bazați ai acestui principiu sunt ziaristii de la *Scîntela-Adevărul* care au încercat să au putut să calomnieze pe Ratiu, pe Cămporosu sau pe oricine dintrrei ei care nu se alătură puterii în acest moment și deci poate fi atacat cu tot curajul civic de care este capabil un gazetar comunist. Uimitoare este perseverența în ipocrizie a televiziunilor, care nu are cum să evite adverșărul că în politică atacul — critică, mai bine zis, la persoană, este indispensabilă și se practică pe scară largă, pentru că nu este vorba de un atac la persoana particulară — cite neveste a avut, dacă a mincat la Paris sau la bufetul P.C.R., și ea mai departe. Este o critică adusă persoanei politice. Căci fiecare politician (și mai cu seamă unul care candidăză la președinție) are un anumit *fel de a fi* politic, și acesta este — fie el de dreapta sau de stânga — personal. Iată de ce a nu discuta personalele celor care concură pentru președinție din perspectiva acestui fel de a fi — de multe ori mai important decât chiar ideile sale politice pe care majoritatea alegătorilor fie nu le cunosc, fie nu le înțeleg — mi se pare un act de inconștiență din partea oricărui analist al momentului politic — fie el profesionist sau amator. Cu atit mai mult atunci cind o simplă persoană, prin farmecul său personal — să refer la domnul Iliescu — poste face un popor, în fond anticomunist, să în-

ghită un partid inexistent practic — să refer la acest FSN, constituit din fosti activiști, prezenți oportuniști, bine-intenționați naivi și o mare masă de oameni care nu deosebesc stînga de dreapta în politică, ultimele două categorii fiind în parte cea mai de jos a partidului și deci neconținând practic. Numai eu cîteva zile în urmă am auzit în troleibuz o femeie zicind : „Dacă zice dî, Iliescu, poate să încrucișăm comunismul astăzi n-a fost aşa de rău, cine în fond a construit țara după razboi...”, și am înghesat, dindu-mi seamă că din lăbuță fata de Iliescu, mulți români (dar mai ales femeile) care mai sunt sămătăți decît gîndele, ar accepta lărășii premisiile neatorocirii românești din ultimul 45 de ani. Aș fi vrut să-l spun acelui om, că dacă nu am fi avut un regim comunist după razboi, dacă nu ne-ar fi construit ei miseria, cu alte cuvinte, săzăti am fi trăit ca austrieci. Nu i-am spus încă nimic, pentru că unul om îndragostit nu îl poti produce niciodată de revelații prin logică — el îi spunea simplu : poate că lăbuță moașă însăși, dar are cel mai frumos zimbet. Din cauza aceasta avea Platon dreptate cînd spunea că dragostea este o boală și din cauza aceasta suntem noi, români, în pragul sinuciderii politice ; pentru că într-un domeniu în care trebuie să-ți folosești numai capul, noi ne-am transformat într-un popor de îndragostiti fără minte, chiar să se lasă înghețați doar pentru a-și răi extazul momentului.

Tot l-am iubit în decembrie pe Iliescu, dar mai alăs noi, cel care aveam amintiri de un fel sau altul legate de el — majoritatea favorabile. Il țineam minte că pe un comunist de treabă — și astăzi și era la vremea aceea. Îi eram recunoscător, însă cum ești politistului care a fost înțepătat să te bată, dar nu o face. De multe ori îl ești excesiv de recunoscător — nu te gindești că în fond este un lucru firesc — tocmai pentru că această atitudine este, la cei din categoria sa, surprinzătoare. Cind l-am vîzut po Iliescu surzisind și amintindu-ne că Ceausescu a prins să-l deschise cerul în fața noastră — ca și în ceea ce privă minoritățile. Era multă satisfacție totuși în același zimbru (satisfacție, nu bucurie) — pe care nu am observat-o atunci. Era satisfacția celui pe care norocul l-a ajutat să cistică partida mai ușor decât s-ar fi steptat. Si tot atunci a mai fost un moment revelator pe care mi-l amintesc încă. Pe 22 să-a spus: unde să mergem să redactăm, să constituim... și cineva a spus: „La Ministerul de Externe (actualmente Palat din plătă Victoriei) este mai liniștit acolo“. Iliescu n-a vrut însă, a intervenit și a spus cu fermitatea care îl caracterizează frumos mai bine decât toleranța sau dialogul: „Nu, mergem la

C.C., în cabinetul Unu". Visase probabil ani de zile la acel cabinet unu, cătă vreme Europa liberă, pe care o detinea atât de tare (val, reflexele comunismului) îl desemna ca cel mai bun succesor al lui Ceaușescu. A spus-o cu mult orgoliu, și atunci l-am compatitimit, căci unui om căruia puterea îl este a doua natură îl vine infernal de gresu să fie director de editură. Si tot atunci am inteles că Ceaușescu l-a marginalizat nu pentru că vorbea mult sau nu și plăcea Elena, ci pentru că Ion Iliescu, tîrăr membru (destul) al C.C. al P.C.R. nu stiușe a se preface destul în timp ce Juca tensu sau său cu președintele și acesta vizuise pe chipul său visul magic al cabinetului unu și său succesiuni.

— visul succesiunii.

Ion Iliescu, despre care multimea îndragostită strigă: „21—22, Iliescu-a fost cu noi” a intrat în viața Revoluției pe data de 22, la orele 17,00, pe urmă din spate a C.C.-ului pe care l-a deschis-o un revoluționar autentic, care își pierdește fiul de 19 ani (ncimul mort din București) și care acum se află în Piața Universității. A redactat singur acel consiliu al C.F.S.N. pe care au fost adăugate muri și dișidienți ca Doina Cornea sau Gabriel Andreeșu, la sugestia altora. El însuși s-a trecut ultimul și a ajuns președintele acelui organism fără să fi fost propus sau ales, aşa cum a ajuns malitia și președintele C.P.U.N. (și practic al JARI). Dumnezeu une, se vede, cu atei, căci drumul spre putere l-a fost mai lin decât ar fi crezut el însuși. De aici exuberanța acelui zimbet care, pe măsură ce se au crescând adversitățile a devenit crispat și prefațat, transformându-se într-un război continuu.

Ilieșcu este deci un norocos, mai bine zis, un om cărula noricul î-a venit brusc, după o lungă asteptare. De aici groaza sa de a nu-și pierde pozăile, care produce acolo groaznice gafe verbale ceneau puș pe urmele adevărătele sale naturi. În fond deloc rafinată: „sula în coaste”, „adânatul” manifestantilor de la Universitate, și aşa mai departe. De aici precipitația sa lipsită de tact care î-a făcut să dea buzna în calificarea adversarilor săi cu exact același cuvinte standard ale comuniștilor, atât de dragi lui Ceaușescu: „bulgari, fascisti, agenți străini”. De aici manifesta manipulare a acelui parodii majoritar frontistă numită C.P.U.N., careia îl dă exemplu personal și indicări clare veînd primul, cu mina sus, și pe care o face să facă nu prin puterea cuvintului său, ci prin lipsa de considerație cu care bate în microfon cu creionul. De aici groaza de un dialog care î-l arătă preștejduitor absurd de ministerior — Ilieșcu astăzi ar vrea să intre cu T.A.B.-urile în Piața Universității,

dar el n-a dialogat cu studentii din Ianuarie, de la prima intrebare ridicata, el s-a ferit de raspuns. De aci frapantele sale minciuni — că Frontul n-a spus că nu va candida, cind că ... ca să spus — și sinistrelle tăceri în legătură cu fâmoșii teroriști care au dispărut de indată ce au fost prinși, lăsând Bucureștiul înșinerat. De aci consecvența disperată cu care menține în funcție pe acest om iremedabil compromis în genocidul de la Timisoara — ministru de Interni, Mihai Chitic. Pentru că acest om, neputind pleca din minister decât pe banca acuzatorilor, va apăra cu gălăzeală și cu dinții poziția celui care-l sustine : a lui Ion Iliescu.

Ilieșcu nu stie să mintă, și asta arată că nu este, în definitiv, un om de încredere. El a lăsat pe propagandistii săi să-si facă treba și să îndrige aberații peste aberații despre „vîndutul tării”, dar și el va include, cind va fi la putere, colosii falimentari de genul lui uui și doar să intră în panică văzând că firmele străine întorc spatele guvernului său nedecomunist. El vorbește despre democrație, dar a spus împrede la o conferință de presă că poate există democrație și într-un sistem totalitar, dacă despotul este luminat. El a arătat pe față că este scos din sările de critică care se tind în oreșe, și de orice fel de critică în general. Este deci destul de împrede că raiul ilieșean constă într-o altă dictatură personală, de data aceasta a sa, pe care el o consideră luminată și pe care presă nu o va mai considera în nici un fel, dat fiind că dictatorului nu-i place să fie criticat. Ilieșcu nu stie să mintă, dar încă nu are nevoie. Brucan său bine că noi români — cel mai mult — suntem îndestul de prosti ca să ne mintăm sincer.

Ilieseu va fi președinte. Să asta peste opoziția celor care au făcut revoluția: Timișoara, Asociația "21 Decembrie" formată din cei care au luptat pe baricadele Intercontinentalului, dixidenții, fostii detinuți politici, toți anticomuniști. Nu va putea salva înșă comunitatea în ruine din Est, va înținză doar intrarea noastră în Europa. Acesta este pretul pe care îl plătește un popor atât de credul, care plinge și pentru Ceaușescu în 1988. Eșecul — nu dramatic ca al lui Ceaușescu, ci pur și simplu penibil — va fi pretul plătit de președintele Iliescu în încercarea sa de a salva o clasă parazitară căreia i-a apartinut și căreia l-a rămas fidel — nomenclatura — și de a guverna pe baza rupturii dintre categoriile sociale, vinzând larvă vecchia luize comunistă și unui proletariat stâniță numai pe săracia sa.

Pentru prima oară în istoria fotografiei !
Autorul a introdus în revelator : esență de petale aromate
și zahăr cubic, ca „ELE” să fie dulci
Text scris de autor, pe pliantul expoziției sale din 1980

Text scris de autor, pe pliantul expoziției sale din 1980

Digitized by srujanika@gmail.com

Издательство «Дашков и К°» — официальный сайт

AUREL MIHAILOPOL, demisurgul fotografiei artistice românești moderne, a văzut lumina zilei la 4 iulie 1920 la Cogălaș, jud. Constanța. Termină liceul la Mediaș, iar în 1955 devine pilot de incercare prin absolvirea Școlii de aviație de la Focșani. La rugămintea mamei sale nu practicează profesiunea aleasă și se dedică fotografiei.

Talentul său face pe cale a crea imagini fotografice care ne-au oprit o rară desfășură artistică, imaginile despre care Marin Sorescu spunea pe deosebit cuvinti că sunt „Poeme optice”.

Trei sau trei dintre acestea au fost reunite în expoziția „30” din Saloanele Teatrului Național București în anul 1975, calificată unanim de presă drept o „culme a virtuozității artei fotografice românești”. Într-adevăr, cine dintre cei care au văzut acele imagini, le poate uita vrednată? Însuși autorul a fost profund emosionat și a considerat drept cel mai mare elogiu faptul că în această expoziție a venit și un obit însoțit de un copil care-l conducea în fața lucrărilor, povestindu-i ce vede și cîntându-i explicații...

Participă la majoritatea saloanelor internaționale organizate de Federația Internațională de Artă Fotografică (F.I.A.P.) fiind elogiat și distins cu premii. Expune „personale” în cîteva țări: Olanda, R.F.G., Italia, Israel.

Pentru imaginile pe care le-a realizat, F.I.A.P. li acordă cel mai înalt titlu: "EXCELLENCE" (E.F.I.A.P.).

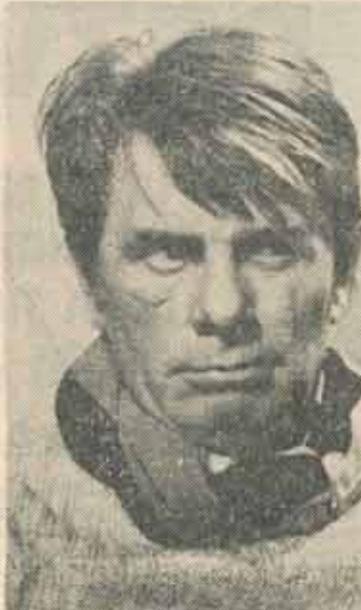
In 1950, A.M. pune pe simbolul Dallos-ului cele mai bune fotografii ale sale. Este momentul de apogeu sărbătorirea fotografiei artistice românești.

După numai 3 ani, la 5 decembrie

Sper că la redeschiderea Muzeului

Sper ca să redescoperă muzeul de Artă al României, acesta va avea și o secțiune dedicată artei fotografice, ca toate muzeele din lume, încare cele mai bune lucrări ale lui Aurel Mihailopol să-si găsească locul meritat.

EMANUEL PARVU

Sî dă-n-i-l nouă, Doamne / Mai mare, cit mai mare

DEZVĂȚUL DE TĂCERE

**GRUPUL DE REPREZENTARE
AL ALIANȚEI PENTRU PROCLAMAȚIA
DE LA TIMIȘOARA**

Apel către

CANDIDAȚII LA PREȘEDINȚIE

Pentru că violența și ura dezlinșuitoare de pasiunile electorale pentru alegerile unui președinte au luat forme îngrijorătoare care fac imposibilă realizarea climatului necesar desfășurării pașnicice a acestora, proponem ca desemnarea noului președinte al țării să aibă loc ulterior, în conformitate cu prevederile viitoarei Constituții a României : pe perioada primei legislative (maximum 2 ani) proponem ca prerogativele funcției de președinte să fie independente de președintele Senatului.

In felul acesta, pe de o parte s-ar impiedica escaladarea tensiunilor sociale și politice, iar pe de altă parte s-ar asigura președintelui, care va fi ales în condiții de perfectă constituționalitate, o autoritate reală și o legitimitate înastățită. În acest sens facem apel la toți cei trei candidati la președinție să pună mai presus de interesele personale și de partid independența țării, anunțându-se să-si retragă candidaturile la președinție în condiții în care și le retrag și ceilalți.

Acest gest reciproc de luciditate politică ar fi în același timp unul de patriotism și ar contribui substantial la ieșirea din criză, la stabilizarea climatului politic al țării, la reconcilierea națională.

APEL

Invităm partidele politice, grupările apolitice, organizațiile obștești, persoanele fizice care sunt de acord cu propunerea noastră să adere la acest document.

Conferință de presă de după „primirea” la C.P.U.N.

După 19 zile: pașnic, dar ferm

Acum 19 zile a început prin sămînta de la Piața Victoriei și a continuat prin adevărul unui Tien-An-Men. Si pentru că „originalitatea” a evenimentelor se intîmpătuia în România de patru lumi încocată și sănătății orice limite previzibile. În acestă ora numen, nu știe cum se va termina această aventură a celor care, supraviețuitorii ai masacrului din decembrie, au reînăstăzit bericiada de la Iași; la exact patru luni de la ridicarea ei din cauze care pe atunci păreau obiective.

Patru luni înseamnă foarte, foarte multă în condiții în care anumite evenimente ar fi justificat acest lucru încă de la mijlocul lunii februarie. Însă rochia irită la adresă Proclamației de la Timișoara și începerea oficială a campaniei electorale au evidențiat situația mai mult dacă critică în care se află societatea românescă în acest moment. Pe de o parte, în snatele manifestanților se află col puțin un sfert din electoratul românesc, oameni care dețin și semnătura în continuare anelul în favoarea lui și în cadrul a punctului 3 din Proclamație, printre care se află un număr de-a dreptul impresionant de personalități de prim rang. De realitate parte a bărcăzilor se află, însă, massa majoritară a electoratului, neinformat și dezinformat cu obstație, aflat într-o semianalfabetie evazi-pervică, susținută de către sustinătorii favorizați unității de monopoli și biopolitici și nomenklatura locală, în plină campanie de rezonabilă a posibilităților într-un regim de trăie actualitate.

La Universitate se află o bancă de casă, timp de vreo săptămână, nu a prea existat în evidență, dar care conține un mesaj esențial : ROMANI, NE CREDEȚI NUMAI CIND MURIM ? Se pare că mesajul cu privirea și înțelegerea în continuare să stârnească o minimă tendință de sindicare propriu cap și este semnificativ că semianalfabetia de care româneștem se manifestă cu precădere în orașele,

în zonele în care nu s-a trăit nici un foc de armă, în care nu au murit oameni, zone cărora revoluția le-a fost făcută cadrul de către televiziune, răminind cu aceasta ocazie doar acolo, în televizor, în cutia lui de lenjerie. Reacțiile abnormale generate de această situație au depășit de mult orice limite. Faptul concret că o seamă de foști membri ai c.c.-ului, foșii primi-secretari de județe care au scăpat cu prisosință de la încercarea de multime în decembrie, candidații astăzi în linistă pe listești Frontului în judecătore și care nu le este cunoscută activitatea nu mai miră sau nu mai interesează pe prea multă lume. Căci deja la modă se zice un spectru larg de manifestări concrete începând de la devastarea sistematică a sediilor unor partide și atentate împotriva unor lideri poliție-negușeniști, pînă la incendierea magazinilor cu număr de Timiș și campaniile violente împotriva unei Proclamații, al cărei text nu este cunoscut de imensa majoritate a celor care se consemnat împotriva ei. În aceste condiții cum ar mai putea conta imensele gafe de pînă acum ale guvernului, care nu culmină cu insultarea și anotă ignoranță chiar a celor care au făcut posibila existență acestui guvern?

Diminuțul următor este suzerință. Fixind data desfășurării cu reprezentanții demonstranților în chiar ziua de 8 mai, data înființării unui partid sau, pe vremuri, în afara legii pentru activități antropicamente, el a punctat încă o dată opțiunea cără a orientării societății române care nu îndepărta veritățile. Căci tot la Universitate se află o cariere care închipuie o turmă de către susținătorii într-o naștere. Textul de deosebire îi spune : Demoranți ! Nu încreză să vă impuneti punctul de vedere ! La 20 mai poporul va alege !

Si iată : ROMANI, NE CREDEȚI NUMAI CIND MURIM ? Oricum, revoluția continuă, Pașnic, dar ferm.

LUCIAN BRANEA

Către GRUPUL PENTRU DIALOG SOCIAL

Vă rugăm să difuzați următorul comunicat :

„Conform intenției convenite în urma contactelor cu DL Ion Carașu, vicepreședinte al C.P.U.N., reprezentanți ai organizațiilor independente care participă la manifestația pașnică din Piața Universității și-au prezentat la clădirea C.P.U.N. în ziua de 8 mai 1990, orele 10.00, în scopul susținerii dialogului propus. Manifestanții din Piața Universității, acord în vedere importanța națională a problemelor ce urmău să fie discutate, au cerut că delegația sa facă parte și trei reprezentanți care să asigure înregistrarea video integrală a acestei întâlniri și, de asemenea, să fie permis accesul liber al presei și radiotelevenzui.

Respective cerință a fost comunicată în timp util, în cursul zilei de 7 mai 1990, neprimindu-se însă nici un răspuns oficial asupra acestei chestiuni.

În consecință, delegația s-a prezentat în menționata componentă. Tot astfel, au fost prezenti și reprezentanți ai presei și radiotelevenzui.

In clădirea C.P.U.N., delegația îi a comunicat însă că la dialog nu se acceptă accesul presei și radiotelevenzui și nici prezența delegației însărcinată cu înregistrarea video.

Acceptind poziția cu privire la prezența presei și radiotelevenzui delegația a explicat, pe de altă parte, necesitatea respectării partiale a dorinței manifestanților din Piața Universității, în sensul acceptării, măcar a unui cameraman (membru al delegației, luptător în decembrie 1989 la Timișoara și București, inclusiv la Televiziune).

In fața refuzului categoric și nejustificat de a exista o marturie video a dialogului, delegația a fost pusă în situația de a părăsi clădirea C.P.U.N.

Solicitațiile ce urmău să fie prezentate în cadrul întâlnirii au fost comunicate opiniei publice în cursul unei conferințe de presă desfășurate în aceeași zi.

Manifestanții din Piața Universității își mențin poziția cu privire la necesitatea unui dialog.”

ASOCIAȚIA „21 DECEMBRIE” DIN BUCUREȘTI
GRUPUL INDEPENDENT PENTRU DEMOCRATIE
LIGA STUDENȚILOR

Moartea noastră cea de toate zilele

Dacă n-am avea în continuare posibilitatea de a ne încoloca la cozi, ceva din spiritul nostru balcanic s-ar duce de rînd. Hâlile de porc, copanele de pui, trufădalele de tot felul venite de „dîncolo” ne trag de minecă în realitatea vie, în rînd cu lumea. Gospodarii și gospodinile capitalei împușcă împotriva dîntr-un foc : un lepreu este o hâlă de porc ori o pungă cu pușarini, alt lepreu este orice un lepreu unei opinii politice exprimate deschis „fără violență”. Marea trăincăneală din jurul magazinelor alimentare e ca un zumzet de albine harnice și neobosită.

In fața sediului F.S.N. de lîngă Eva, „emanatul” revoluției combat, și el, adinc, „inflorind” demonstranții din Piața Universității.

Astăzi joacă Lambada în plină stradă și, să mă ierte Dumnezeu, în corturi joacă în pielea goalei după ce se lasă întruncericul.”

„Dinca și manipulat cu 4 000 de lei pe lună din care manipulează elevii după ce ieșe la școală cu 50 de lei ca să strige din nou „Jos comuniștilui”.

„Duminică 29 aprilie în Timișoara n-a fost nici un miting, televiziunea a filmat în piata Catedralei cînd ieșea lumoa de la slujbă și se duceasă acasă.” „Erau totușii zeci de mii de oameni, nu pot să spui... „Catedrala aia e mare, eu am văzut-o, începeau toți.”

GEORGE ARUN

Dincolo de magia cifrelor

Sondajele de opinie constituie de cîteva săptămâni o parte integrantă a decorului pre-electoral. S-au difuzat însoțit date procentuale privind gradul de aderență al unor partide, atraktivitatea unor personalități publice, popularitatea candidaților la funcția supremă în stat. Statistica sondajelor oferă imagini – parțiale și statice – despre starea de spirit dinăuntru preferințelor și al opțiunilor. Dispersiona rezultatelor unor sondaje, efectuate concomitent pe aceeași temă, atestă empirism și stingeri într-o tehnică puțin practicată în trecut, dar și prepolarirea instituțiilor care le efectuează. Direcționarea preferințelor la un sondaj este confirmată de comentariile ce insotesc rezultatele : acestea au uneori menirea de a influența pareriile cetățenilor, de a accredita anumite popularități, de a păstra entuziasmul și încrederea, rezultante din fideliță, opțiuni și atașamente.

Sondajele au evidențiat îngrijorări și temeri în fața incertitudinilor și riscurilor pe care le comportă autonomizarea individuală, coincidența de opțiuni rezultă dintr-o tezaură de interese cîndată de complicități, incrementarea în

expectativă a unei fracțiuni relativ importante a electoratului. Retinerea massivă față de afilierea la partide politice denotă nu numai orosare față de tot ce înseamnă înregistrament, dar și recluziune în indiferență, prudență într-o politică de selectare a răului celui mai mic. Depunerea multiplelor candidaturi independente este simptomatică pentru o realitate socială puternic fragmentată în zeci de partide și formațiuni politice.

Statistică nu înseamnă certitudine ; rezultatele ei sunt de multe ori ingălătoare. Sondajele nu pot îngheta tendințe, mișcare de opinii și interogații, care modifică opțiunile. Esantioanele sociale nu în seamă de labilitatea opțiunilor de grup, de fluiditatea alianțelor și atașamentelor într-o perioadă de rapide tranziții și nici de pericolul potențial exploziv al limbajului populist sau al promisiunilor circumstantiale. Sondajele detectează cu dificultate teama insuflată de necunoașutele și incertitudinile libertății, ca și forța teribilă a paternalismului în perpetuarea sentimentului de siguranță în cadrul existențelor conuști. Statistica este imină la efectele persistente ale auto-cenzurii : mulți nu exprimă ceea ce gindesc realmente, urmând să voteze total diferit față de ceea ce au mărturisit la solicitare. Existența multor nehotărâri, a unui segment important de indecisi ar putea rezulta în final într-o nonparticipare massivă la vot. Rezultatul ar fi că o fractiune a corporului electoral ar determina configurația rezultantă a majorității, care va hotărî în cele din urmă în numele tuturor.

Una dintre limitele fundamentale ale sondajelor efectuate pînă în prezent rezidă în faptul că esantioanele s-au rezumat la București și alte cîteva orașe. Este neîndoelnic faptul că Tara nu poate fi redusă la cîteva orașe, iar Capitala este departe de a fi o simplă oglindă a țării. Attitudinea țării va determina însă și ceea ce va fi în Capitală.

ANDREI P. SILARD

I.V.1990

„Timpurile și Europa sînt în schimbare dar...”

● Dialog cu
Radu Popa

G. A. : Aveți cumva antecedente de familie pentru interesul față de ceea ce aș numi drept „problemele țării”?

R. P. : Mai întâi despre antecedente, deoarece la cui meu au importanță, după cum sun și la toți ceilalii, fără diferență ardelenei, unul din părțile Sibului, ortodox, al doilea din cele ale Clujului, greco-catolic și „unit” cum se mai zice, având ca rezultat faptul că sora mea, spore deosebite de mine, aparține bisericii catolice. Dar în casa noastră aceasta n-a fost niciodată motiv de tensiune, dimpotrivă, într-un anumit sens a fost izvor de diversificare și imbogătire a orientărilor spirituale. Dacă am să adaug că, născut la Cluj, am crescut la Sighișoara, într-un mediu din care făceau parte aproape în egală măsură săși și unguri, văd înțelege de ce consider drept absurdă zviroculile de acum găse săptămîni și de ce sunt profund convins că dialogul inter-eticne are și la noi toate sansete. Cu condiția de a nu interveni în joc interese politice sau de altă natură: de a fi lăsat să ne rezolvăm singuri problemele. Probabil că din tot materialismul istoric pe care am fost sălăi învăț, nu voi retine ca valabilă decât teoria după care păturile și cercurile conducează interesate în realizarea proprietăților obiective, folosesc atitudinea naționalistă. Aceasta s-a întîmplat și la Tîrgu Mureș sau în alte locuri. Stiu că punctul meu de vedere nu se va bucura de adeziune unanimă și totuși fac profesiune de credință din ideea că pluralismul etnic poate și trebuie să fie izvor de avantaj și de bogăție, sub raportul diversității tradițiilor și al evantialului de perspective. O copilarie marcată de anii apăsători și războului, cu amenințări pe atunci pentru mine încă nedefinite, amplificate de foamea și de tulburările ce au urmat, s-a curmat brusc în seara lui 4 aprilie 1948 cind două siluete cu haine de piele mi-au emis tatăl de pe stradă, de lingă mine. Calvarul pugăcărilor și ai lagărelor de concentrare indurante fără judecăță și fără condamnare, a luat pentru el sfîrșit abia în 1964. Așa ceva nu se poate uită, cu atât mai mult cu cit treptat am înțeles cine și de ce a organizat Katyn-ul nostru, cu suțele sale de mii de victime. A trebuit să intru în „subteran”, să-mi întocmesc acte false și să mă cinoase care să-mi dea dreptul la școală. Chiar dacă n-am trăit 16 ani sub teroare permanentă și directă, am avut mereu sentimentul unei hătăteli și al unei săbile ce poarte cădea oricând. Așa am ajuns în anii '50 student la istorie, pe atunci se dădeau acolo examene de admitere successive, pînă prin note mări, pentru completarea celor 200 de locuri spre care nimici nu se înghesuia.

G. A. : Deci nu v-ai dus la facultatea de istorie cu sentimentul că vă împliniți o vocație?

R. P. : Mi-a fost de folos și un cuvînt de bun simț al profesorului Caius Jacob, actualul academician, cunoscut întimplător, după care nu există meserie și domeniu în care să nu te poți împlini. De aceea fac îlerizarea seminților nu după branze sau specialități, ci după modul în care se implică în ceea ce fac. Înțeleg că meseria mea a intrat foarte repede pe drumul unei deteriorări și al unor deformări ce m-au făcut să înțeleagă de ce avea nevoie partidul de atită istorici la începutul anilor '50. Ulterior, același partid l-au fost suficiente în domeniul nostru „cadrele de nađejde” create la Stefan Gheorghiu. Dar eu am avut senza unor profesori mari și autenți, scăpati cu pierderi putine sau chiar minime din purgatia anului 1948, cind a fost decapitată istoriografia românescă: Andrei Oțetă, Ion Nestor, Mihai Berza, Dionisie Pippidi și alții. Ulterior, lucrurile au mers din râu în mai râu. Se ajunse și în ultimul timp că autenticele codre universitare să poată fi numărate pe degetele unei mîini, și același înghesuie de culturici și propagandisti.

G. A. : Vrei să ne faceti un mic bilanț al perioadei pe care le-ai parcurs ca istorie?

R. P. : Nu pot face bilanț de istorie contemporană românească doar pentru ultimii 25 de ani și nimici n-ar trebui să-l facă în acest fel, chiar dacă n-are amintiri personale mai îndepărtate în trecut. Cine n-a trăit stările de la mijlocul anilor '60, evoluțiile și modificările de atunci, are greutăți în a înțelege multe din cele ce se petrec acum. Este suficient în acest sens să vă spun că activiștul întris la Sighișoara în 1965 pentru a-mi completa dosarul s-a întors cu recomandarea că a fi „fiu de bun român”. Îndreptărit să fac parte dintr-o echipă necesară țării pentru a vindeca rănilor celor 16 ani de orientare greșită. Avem 22 de ani și eram în plină cursă de descoperire și confirmare a posibilităților mele profesionale, poate și puțin umectit

de un patriotism ce ieșea exacerbat din îndelungată perioadă „slavizantă” și „russifiantă”, conform rețetelor de omogenizare, perfectionat ulterior pe alte planuri. A urmat '68 — cine din generația mea nu-si amintește entuziasmul? — și apoi mi-au trebuit destui ani pentru a mă dezmetici. Tin dosul de multă în rădăcinile mele transilvănene, dar aceasta nu mă împiedică să recunoasc că noi ardelenei avem o oarecare „înțuire de reacție”. Ea se datorează foarte probabil unui plus regional de bună credință, cu justificări istorice. Fapt este că prin 1971—1973 încă nu-mi dădeam seama de ceea ce se întimplă în tara asta, apăruseră compili în casă, era mult de lăsă, nu mai trebuit să treacă cîțiva ani, ceea ce-mi pot reprosa.

Întrezi să fiindu-mi venirea la catedră — dosarul functiona în povida „origini mele bune românești”! — iar invitațiam de la noi învecind în anii '70 în alte direcții, m-am concentrat asupra cercetării. Premul

● Treptat am înțeles cine a organizat Katynul nostru ● Cadrele universitare autentice lucrau, dacă lucrau, sub amenințarea culturalnicilor ● „Tările” medievale românești, obiectiv fundamental de cercetare ● Monumentele istorice — pietre unghiulare ale identității noastre ● Necesitatea stringentă ca intelectualii de calitate să-și poată spune cuvîntul ● Pirghia decisivă a redobindirii calității de europeni este școală ● Cine are azi dreptul de decizie?

„Nicolae Bălcescu” al Academiei obținut în 1970 pentru publicarea tezei de doctorat scrise în 1966—1968, mi-a consolidat o autoritate profesională care mi-a permis ca, în povîta prediciilor administrativ-politice, să atragă în jurul meu pe cei din generația mai tineră. Am avut colaboratori — hal să le spunem „studentii mei” — de calitate, din pînătate dintre cei 20—30 ce s-au selecționat pe parcursul ultimilor 25 de ani, mai mult de jumătate au părăsit țara (în condiții mai mult sau mai puțin legale). Această seurgere masivă de inteligență românească, evidentă pînă și în domeniul în care tendință spre o stare materială mai bună, firească și ea, este practic excludă, reprezentă o adeverăță crîmă produsă împotriva țării noastre. Mi-am concentrat atenția asupra așa-numitelor „tărî” medievale românești care însojosează arcul carpatice pe totă lungimea lui, am făcut cercetări arheologice și studii istorice meticuloase în Maramureș, în părțile de sub munte ale Bihorului, în Hațeg, în Făgăraș, fără să renunță cu totul la opțiunile mai vechi, de la începuturile carierei de cercetător și care m-au dus în Bucovina sau în Dobrogea. Despre rezultate nu este cazul să vorbesc eu, aproape la fel ca și în domeniul artelor reconoscătoare și sentimentele valabile vin mai tîrziu, după... Iar în cazul unui profesor, rezultatele se cunosc și prin creație vor realiza cei pe care îi avut în preajmă. Dar pentru mine, perindările prin tură și luniile numeroase petrecute în sate pînă mult sau mai puțin uitate de Dumnezeu și în orice caz zdravăn spăcate de partid, sate în care am trăit alături de oameni observind și înregistrând cu ochiul avertizat al istoricului, mi-au oferit experiențe și acumulări de care sună mindru.

G. A. : Din cîte știu, v-ai ocupat și de monumente istorice...

R. P. : Am să vă spun că ceea ce despre un alt domeniu de activitate, relativ înrudit dar totuși cu propria cerință, căruia l-am dat mult din timpul meu în lumea din urmă. Este vorba despre monumentele istorice. Prima mea cărtulă, pe care am primit-o cu emoție în urmă cu treizeci de ani în vitrine, privea un monument istoric: Mogosoaia. De atunci și chiar de încă mai devreme, am fost ștatornic printre cel cărora domeniul le stă la înțimă. Nu vreau să desfășoară și acum o pledoarie, dar consider monumentele istorice, de la casa sau ansamblul de arhitectură populară și pînă la ceea ce ne-a rămas cu monumente vechi de cult, cetăți, cartiere orașenești medievale, rezervații arheologice și multe altele, ca fiind una din principalele noastre bogății. Ele sunt pietrele unghiulare ale identității noastre istorice și spirituale, sint

aportul nostru la tezaurul european și mondial, sint garanțile unei reale viitoare calități a vieții din țara aceasta. Prin anii '80 devenisem membru al consiliului științific de la fosta Direcție a Monumentelor Istorice, iar în urmă cu 15 ani eram unul dintre cei implicați în ocrotirea și cultivarea patrimoniului cultural național, ca specialist, desigur, fără drept de decizie. Vă puteți imagina ce a însemnat pentru mine, după ani de temporizare și trinare, declanșarea în 1971 a unei criminale ofensive asupra trecutului nostru și asupra putințul care ne-a rămas de la înaintaș; cînd spun puțin, mă gîndesc la cîte le-a rămas grecilor sau popoarelor din centrul și sudul continentului. Astfel am ajuns și „disident oficial”, semință memorie de protest împotriva distrugerii monumentelor noastre, desigur că înțelitiv este pretentious în raport cu ceea ce s-ar fi putut face sau ar fi trebuit făcut, după cum distrugările suferite de București reprezintă doar cîteva procente din ceea ce s-a distrus, cu bună stînță sau doar din tembelism, în întreaga țară, în deconile din urmă.

Sunt deci angajaț la acum în refacerea structurilor organizatorice și operative necesare salvării tezaurului național de monumente și ansambluri istorice, ca vicepreședinte al comisiei naționale, iar cele care se cer făcute cu maximă urgență și cu o competență care pretinde să împletească găduialui aproape total produs în ultimii 13 ani drăgușesc cu severitate timpul. În aceste condiții, desigur că mă veți întreba de ce m-am angajat în accusă compările pe care mulți o definesc drept „dăptă pentru putere”. Încerc să fiu direct, în răspuns, assumindu-mi riscurile ce decurg din accusă.

G. A. : Vă interesează puterea?

R.P. : Nu mă interesează nici un fel de putere și adopt instinctiv o atitudine negativă în fața oricărui putere — altă decât aceea derivată din competență profesională, exercitată în interiorul și în folosul respectivului domeniu de competență. Nu sunt deci un politician și nici nu am de gînd să devin aşa ceva. Dacă m-am inclus pe o listă de candidați independenți, am făcut-o deoarece sună consistent de valoarea celor de pe listă și de necesitatea stringentă ca acești oameni, intelectuali de calitate și de bună credință, să-și poată spune cuvîntul și aduce contribuția la elaborarea Constituției atât de necesare nouă tuturor, pentru reașezarea țării pe temelii noi și viabile. Rămîn sub acest aspect credincios declarat de principiu în jurul căreia ne-am strins pentru a constitui Grupul pentru Dialog Social, ca și gîndului exprimat în urmă cu patru luni, după care intelectualii sunt datorii să fie tot mereu cu un pas înaintea autorităților constituuite. Cu alte cuvînte, îmi doresc în primul rînd amplificarea cercetărilor proprii, transpunerea în realitate a proiectelor temporizate de-a lungul ultimilor 15—20 ani, reglementarea situației mele de la Universitate unde mi-am început în urmă cu trei luni cursurile, dar aceasta nu exclude în nici un fel respectarea angajamentelor asumate pe celelalte planuri.

Am desigur și opțiuni proprii sub aspectul priorităților pe care le consider necesare și al căror de urmat în luniile următoare alegerilor, opțiuni ce au fost discutate în grupul nostru și care se clarifică tot mai mult pe măsura derulării evenimentelor și apropierii datei alegerilor. Timpul și spațiu nu-mi permit detalieri, pentru căi care au urmărit revista noastră direct sau indirect, opțiunile grupului sunt îndeobște cunoșcuțe. Adaug doar un accent suplimentar asupra rolului decisiv pe care-l atribui scolioi și educației în general, deoarece de acole sună de așteptat remedii autentice pentru dezastru material, moral și științific ne-a dus jumătatea de secol de comunism clădit pe minciună și teroare. Probabil că n-a existat în țara noastră în ultimile decenii un domeniu care să fi fost mai batătorit decât a fost școală, în intenția aceliei „omogenizări spre Jos”. Dincolo de privatizare, de economia de piată, de refacerea structurilor rurale și de revigorarea satelor noastre, de găsirea căilor care să ne redea calitățile de europeni, cred că refacerea scolioi românești se va dovedi pirghia decisivă. Aceasta va cere desigur timp îar noi ne aflăm acum în fața unor situații de criză pentru care se cer soluții rapide și eficiente.

Nici aici nu aduc cu acest prilej lucruri care să nu fi fost spuse, într-un fel sau altul, în ultimele zile, dar dați-mi totuși voie ca în încheiere să formulez cîteva gînduri ce mă frâñină.

Este tot mai evident, de la o zi la alta, că spiritul și sensul revoluției noastre nu fost insușite și deformate de forte luate prin surprindere de evenimentele din 16—22 decembrie. Nu este vorba atât de cîteva nume de rezonanță din fruntea actualei ierarhii oficiale, ei de cîteva sute de milii de concetașeni ai noștri, interesati în frinare sau eventual returnare procesului revoluționar declanșat la sfîrșitul anului trecut. După calculele de ansamblu pe care le pot face, cam la un sfert de milion de români și rădăcașii profesioniștilor terorîi, ingemuncherii și distrugătorii treptate la care am fost supuși, la care se adaugă numărul „amatorilor” cu numele discret păstrate în dulapurile păzite cu strănicie de acuilele autorității provizorii, în vremură ce numărul canaliilor și al prostilor ajunși ca activiști în „fruntea bucătelor”, urmare a antisecției sistematice practice de-a lungul altor decenii („în îndeobște cu începe de la epocalul congres al IX-lea”) trebuie să fie și el de ordinul a 200.000. El sunt cei care detin în continuare puterea și autoritatea efectivă la diferențe nivele și esaloane, cele cîteva foarte puține „capete urmărite poporului” au fost mai puțin praf în ochi. Rezistența lor este cu atât mai înverșunată, cu cît locul pe care se află este mai puțin îndreptățit și cu cît petele pe care le-ai acumulat sănătatei și negre. Nu cred că marca majoritate a celor care se află acum în stradă sau a color caro vor mai ieși în stradă în zilele viitoare, să dorescă sau să se accepte la o „justiție totală” — închisorile noastre sunt departe de a fi suficiente de încinătoare, dumă cum perspectiva unor masă de „păcătoși” rămasă fără rosturi nu poate atrage pe nimeni —, dar menținerea aproape neschimbată, sub acest aspect, a stărilor anterioare revoluției, pună sub cel mai grav semn de întrebare buna credință a celor care azi au dreptul de decizie.

G. A. : Vă e teamă de pericolul reinvierii „comunismului”?

R.P. : Nu sună îngrijorat de pericolul reinvierii „comunismului”, a celui care a existat și că a existat în țara noastră cu cîteva sute de „membi de partid” la vremea venirii sale la putere, timpurile și Europa sunt în schimbare, dar mi-e teamă că rezistențele care se manifestă față de înnoiri și care au primit eticheta de „stabilitate” ne vor întinde în drumul pe care ne aflăm și ne vor produce multe pierderi inutile și evitabile.

Dialog realizat de
GABRIELA ADAMEȘTEANU

Poporul era să fure Revoluția securității

Dragi copii, dacă voți îi cumpărați că nu veți destabiliza lara, am să vă spun o poveste. E o poveste mai degrabă tristă și am învenit-o pe cind mă chinuam să găsească răspunsuri la întrebările care nu s-au pus încă. Adică pe cind se potcoivea p.c.r.-ul cu potcoive de otel și săracă pînă în cer. Istoria noastră nu are nici Făt-Frumos, nici Ileană Cosinzeană, desigur multă s-a încercat în rolurile asta, fără să reușească. Dar eu zic că e mai bine sărăcă astfel de salvatori din poveste, căci pînă în realitate multă mai este.

Se spune că într-o zi, pe 22 Decembrie, a fugit un dictator. Acumă, de ce a fugit, mi-e greu să vă spun, nu pentru că nu aș sănătă să pentru că se spârje gindul. Dacă el avea la dispozitie bazele de antrenament pentru ofițeri și străini, ar fi putut apela degrabă la toti acești mercenari și măcelul ar fi fost cumplit. În dimineața acelei zile — a debutat planul de îndepărțare a Ceaușescului. Armata î-a declarat că-i va apăra și va împrișta demonstranții, securitatea, asăderea. Chiar nebunul lui I-a făcut, împotriva oricei evidente, să reziste pînă la prinț. Dar pînă atunci, jocul era deja coregrafiat. În fața invaziei mulțimii (cea mai proastă idee fusese ponegrigarea lui Milea, care a derupt trupele și naivii comandanți) i-a indicat fugă cu elicopterul. Si prostul a acceptat-o fără împotrivire, avînd în vedere dezinformarea la care a fost supus între 8 și 11 dimineață. Fuga nu a fost prea lungă, dîna cum se știe, dar, din toate declaratiile, intelegem că el, Ceaușescu, nu a putut da nici un

ordin de activare a trupelor de securitate, nici din elicopter și, cu atât mai mult, nici din Dacia particulară. Parcă tineri minte. Deși capturat vineri, vestea prinderii lui a fost comunicată simbatică. Să vedeați de ce, dar puțină răbdare, vă rog.

Între timp, c.c.-ui și televiziunea se umpluseau de oameni, tel de tel de oameni. Cel care planura înlocuirea lui Ceaușescu se găsea acum la strîmtoare. Erau prea mulți indivizi necunoscuți bîntuiti pe culoare, în birouri, studiouri. Pînă la orele 15 nu se trăsese nici un foc de armă, ori, după calejule, odoisit și sinistra erau deja capturați. Mai tineri minte nedumerirea doamnei Cornea în legătură cu Ion Iliescu? Atunci, Silviu Brucan a replicat călos: „Îl cunoaștem noi și e de ajuns! Chiar așa? De unde cunoșteau „el”, domnule Brucan? Putină mai devreme, se constitueră cîteva guverne. Unul al lui Verdet, al doilea la televiziune și, se pare, al treilea la Marele Stat Major. Comunicatiile erau dificile și aglomerate, dar, în toate trei, existau oameni de legătură. Cei care l-au păcălit pe Ceaușescu își cauțau pionii dispersați și punctele de sprînj. Este evident că nu te poți baza pe necunoscuți, deoarece chiar s-ar putea ca aceia să fie cinstiți, neinventariști, și să scape de sub control.

Orasul era în flerbere, dar în restul țării domnea confuzia. Marele dusman al oamenilor, Securitatea, înarmată sau nu, era în pericol. Cel care stăiu mult se grăbeau să se strîngă mai repede, pentru a forma un guvern provizoriu și să dă un comunica-

către țară. Treaba s-a făcut pînă la ora 16, cînd, probabil, capturarea lui Ceaușescu era cunoscută. Armata, Milizia, Securitatea au stăt și au raportat repede noilor stăpini. Problema era, în acel moment, gravă. De preferat ar fi fost ca bîcăfăul să fi fost prins de multime și lingă. Dar n-a fost să fie așa, iar cel amestecat în complotul armato-nomenclatura-securist neguțind să se miște în vîole și neputind divulgă planul lor secret de nimicire a dictatorilor, au anunțat marea miting din Piața Palatului. Chesiunica era și mai încurcată. Dintre revoluționari, cîțiva aveau idei radicale și, fiind în mijlocul evenimentelor, puteau mirosi ceva; adică un complot armato-nomenclatura-securist cățără pe cadavre. Treaba trebuia dezamorsată imediat, nedorișitor. Il se puteau da insărcinări speciale care să-i absoarbă și să-i naștească. Pînă la ora 18, nici un foc de armă. Capul — prinț. Armata — pe poziție.

Si săcă incepe cîstămaua istorică. Mitingul pornește în delirul general, fără ca nimeni să se întrebo cum a fost cu putință răsturnarea celei mai puternice mașini de repreștere din Estul Europei. Se pronunță cîteva discursuri întreținătoare de gifturi pentru ca, din senin, să înceapă focul. De unde? Din blocul de vis-à-vis. La ce distanță? Nici o sută de metri. Ce ati fi făcut voi, copii, dacă înarmați fiind cu mitralierele ultramoderne (chiar și cu infraroșii, care și-au existat ati și văzut, în bătălia reflectoarelor, un întreg guvern provizoriu? Eu, unul, l-am lăsat în locu secundă. Primit, vă rog, cînd vă plimbăti, zidurile și balconul fostului c.c. Nici o spărtură. Nici o gaură. Dar atunci au căzut oamenii! Astăzi n-o mai înțeleg: imbecilitatea „teroristilor” care au avut situația în mină și care ar fi cîștagit partida prin eliminarea capilor Revoluției. Ce a urmat, a fost de groază: împărțirea de arme populației și hoasul.

Explicația, pînă în acest punct, pare clară: singurele vîrșat în seara lui 22 decembrie noui guvern, îl dădea forță de decizie și aruncă populația în luptă. Cum? Cu miinile goale și cu minile

(minia te orboste). Dar încăpăținat, eu revin și întreb: cine a dat ordinul de tragere? Organizându-se atît de bine și atacind atît de furios, „teroristii” urmău un plan și o comandă unică. Ce plan? A cui comandă? Ce urmăreau? Lucrurile sunt și mai confuze, avind în vedere că pe 23 decembrie Casa Scenta era încă nespărătă. Totații forța presei puteau fi aneantăți printr-o simplă incursiune a unui grup restrîns și cu un strop de explozibili. Dar spa? Am stat de vorbă cu un chimist și acesta mi-a explicat că iar fi ajuns un termos pentru a otrăvi cîțiva judecăți, că spa nu poate fi apărată.

In noaptea dintre 22 și 23 au avut loc atacuri aeriene dar se pare că există benzi audio ale diferitor aeroplani militari care acuza ordinele confuze (dinadins?) ale unui anumit general. Trupe USLA au fost macelăzite în urma unor comenzi și omisiuni criminale. Pe Stefan cel Mare două unități de milice s-au decimat reciproc. Erau prinși „teroristi” cu ghiotura. Alții erau uciși. Dintre cei prinși nu mai există nici unul. Au fost bătuți, și adevarat, dar s-au evaporat. Oricum, nu alaci sedință televiziunii cu armament usor cînd ai în față unități de blindate. Si, în același timp, cînd ai A.G.-uri și tunuri și parasiști de deșant nu chemi popularitatea în ajutor. Sau o chemi, dar nu pentru ajutor.

Tineri minte primele apeluri către puterile străine, pentru luptă de strădă. Si mai tineri minte cifra oficială a „fanaticilor”: 1.000. Cera ce a înțeles generalul Guse este că nu chemă pe nimeni cînd ai un adversar atît de mic, atîfel te faci de ris, și, prin ordinele date, a dejurat un plan. Cel care au refuzat, la televiziune, să-l condamne pe Ceaușescu, erau tapili împășitori, necuprinși în complot. Într-o vîrstă, guvernul provizoriu s-a pus la adăpost și într-un plan autorizat în toate părțile. Evident, mercenarii au fost oameni de sacrificiu, mobilizați de ordine stricte. Străinii nu aveau habar că dictatorul lor scump a fost prinși. De aceea și-au făcut meseria, incurcind oarecum autoritățile care

LA CÎȚIVA PASI DE KILO

Farmecul discret al unei vizite electorale

Despre vizita lui Ion Iliescu la Iași nu putea spune multe, deși tăcerea cu care au înconjurate principalele publicații centrale este postea cea mai decentă. Ceva merită spus totuști: înnoțeala, în astfel de cazuri, este forțată și complexată, ca surisul unei familii ce-si tine nebunul inclus într-un turn și povestea tuturor că în realitate ei este plecat cu cine săste ce misunează importantă.

Povesteam cu altă ocazie că legenii n-au prea ieșit în stradă pînă acum. În noaptea de 22 decembrie erau mai mare parte au dormit — am bîntuit mult cu masina, pe străzi, și nu vedem la multă ferestre nici măcar lumină albăstră a televizoarelor. În fața sediului provizoriu al puterii erau cel mult două sute de oameni. Pentru cine nu înțelege ceea ce se petrece la Iași acum este suficient să remențim că printre primele persoane care au vorbit la postul local de radio, redeschis atunci, a fost seful securității locale, colonelul Clurău, care a asigurat pe toți leșenii că securitatea se răsilă Revoluției ba chiar va apăra cu sfintenie cucuririle ei. Cadoul libertății a venit pentru legenii în ambalaj oficial și a părut un dar al P.S.N., venit pe ecranul micutului ecran. Despre morții Bucureștiului și Timișoarei legenii n-au prea stat la multora dințre ei nici nu le-a păsat — cîte care n-au trezit sensibilitatea nimănului. Cu atât mai puțin despre supravîntuitorii — cei care au lăsat ne străzile Bucureștiului și Timișoarei, și care stau acum în piața Universității bucureșteane. Pentru leșenii pasiile, care a dormit cît a durat revoluția, și-a făcut sărbătorile înălțit minunindu-se de filmele străine primite cadou de la TVRL, ba chiar s-a plinat de prea mare tensiune nervoasă în urma repetărilor mitinguri bucureștiene — ai dracului bucureșteană. n-ai altă treabă decit să-ibosească pe leșenii, să le strice dumnicile, meciurile, și aşa mai departe — cei din Piața Universității sunt într-adevăr de condamnat. Nu numai că nimeni nu face efortul să-i

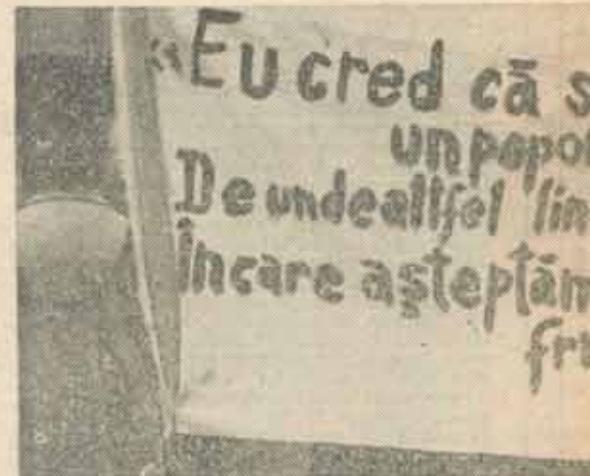
înteleagă — dar chiar acesta este principalul eșec de acuzare împotriva lor: că legenii sîrbătoresc de a-si pură problema unei înțelegeri, și sfîrșea asta este, ca să-i facă, peste puteri! Decit să nu gîndim la el, mai bine să dăspără — cum să judecă moldovenul nostru — astăzi ar rezolva toate problemele! Doar astăzi se explică faptul că vîro doar milii de oameni, în majoritate femei și elevi de licee profesionale sau au scandat la mitingul electoral și lui Ion Iliescu: „Iliescu, dacă vrei să sănătă de derbedeu!” Bîncările să se lăsă pur și simplu, în realitate n-ai curaj decit să rupă afisele partidelor politice — și astăzi dacă nu asigură superioritatea numerică colectivă — sau adăpostul întunecătinuit. Dar faptul rămîne.

Altfel vizita lui Ion Iliescu la Iași, a fost, zîu, plină de farmec. S-au repara veselutile prin centrul, nu s-au găsit transfară dar s-au adus lalele, s-au mobilizat localitățile cu mari număr revoluționare, cum ar fi Hîrlandă și Răducaneni, s-au trimis intelectuali și studenți la altă oră și în loc să se întâlnescă cu președintele provizoriu, ca numai inițiatii să guste fără mofturi sau criticișme contrarevoluționare cuvințele președintelui — între care cîteva deloc măgulitoare rezervate intelectualilor din jurul cîtorva reviste bucureștene și a lui O. Palear în special — s-au dorințat bineînțele orarele producției, dar cui îi pasă? Cu cîteva ceasuri bune înainte, cîteva sute de fanatici s-au lăsat murâti de o plăcere totală doar ce să ocupă conținutul pieței — se anelize că vin studenții! Studenții n-ai mai venit și ar fi fost și greu să vină, pentru că străzile s-au închis cu baraje de poliție ba chiar și cu vîro două măsini grele pe care le lovise probabil criza de combustibil drept în punctele strategice. Președintele provizoriu a întrizat vîreun cîsă fată de ora prezentă pentru miting. S-a zvonit că lăsa prințul la Mitropolie, dar stresă și părut tuturor firește, ce contează cîteva ceasuri pentru fericirea de

săde, a-i auzi, a-i atinge pe mărci om? Mașina prezidențială a fost sufocată de femei entuziasmate — cîteva săriseră cu cîteva minute mai înainte să dea în cap unei studențe despre care se anelize că n-ai să te cu frontul — bărbatul său protejat-o și nu secolos din masa acesta dezăntuțit de afeție fără control. Multimea a scandat nebunete vîro două ceasuri înainte de venirea lui Iliescu — pe care nici nu prea l-au ascultat, de altfel, era împedite că nu cuvințele îi interesa, ei veniseră să descarse cu totul altceva. Sub pretextul unei greșeli de tipar și rezistind celor din C.P.U.N.-ul local care l-au rugat să renunță la acest punct al cuvîntării — dîl Iliescu a atacat revista „Opinia studențescă” și lăsat pentru vîcere el contrarevoluționar, simpatizante ale orasului revoluționar de pe Bega și al Proclamației sale — determinând multimea fanatizată să scandă „Rusine studenților”, „Jos”.

Moarte! — și aşa mai departe. La conferința de presă dîl Iliescu a spus cu un simbol fermecator și cu un individ cu ochelari care crezut într-o luptă de străzi este regretabil, a afirmat că atmosfera antistudențescă este cauzată de lovitura de stat dată de partidele istorice la 28 Ianuarie, și alte asemenea. Individul cu ochelari a afirmat și el desigur mai multă printre dinți că și lămurit el cu de la Opinia studențescă, iar la o întrebare pușă în final de unul dintre ziaristii de la această gazetă: „Domnule președinte, de ce ati aleș Iașiul pentru a candida? De ce nu ati aleș unul dintr-oarece simbol al Revoluției, București, Timișoara, Cluj?” a miritat lăsat, spre deosebire de zimbetul deschis al sefului său: „Văd că nu vîrei să vă lăsă...”, de unde deduc că s-a crezut într-adevăr că strigătele unei multimi în fond instigate la violență pot intimida o revistă care străbate pericolul de a fi desființată cam de două ori pe an în timpul lui Ceaușescu — ultima oară în aprilie 1989. Bănuiesc că dîl Iliescu își va mai remonta din mers echipa, căci afară de acest statut cu prea am remarcat că seful de operă era un ofițer MAN — și doar stîm cu totii că armata nu face politiek și nu există nici o rațiune pentru care un ofițer să

, „Două excese: a exclu-

organizează campania electorală a unui președinte de partid politic.

Citind aceste rînduri toti frontisitii — premisiile psihologice ale totalitarismului există împedite în acest partid lipsit de toleranță, de simțul umorului, supărătorios și plin de ranchiușă — își vor spune, gînd care cred că l-a susținut toate aceste luni din urmă: „da' nu ajungem noi la putere și-o să vedem votul atunci!” Din pacate atunci vor vedea tot ei. Căci cu cei patruzei de milii de leșenii din Piața Palatului ne care unii îl triplă, nu stiu, zîu, ce să-ibosească construl, chiar la poartă flind. În enumerarea de altfel foarte lucidă a categoriilor care s-au îndepărtați de domnia sa dîl Iliescu a părut că și dă seamă de a cui parte este calitatea: de partea acelor care s-au tinut departe de Piața Palatului în acele zile, destul de mulți intelectuali, studenți și muncitori căror le va fi de acum înainte rusine să spună la București sau la Timișoara că sunt ieșenii. Rusine pentru orasul care, necontribuind cu nimic la Revoluție, s-a lăsat întors cu usurință de o proporcională rudimentară împotriva chiar a color care să facă-o.

ALINA MUNGIU

Un patrial Un ring de dintr-o parte probabil, plă. Celălalt astă me. Multime A. Avem o multe mulțini pîndite în mloc multim mare decită drăgă în care veghează, rea ochi la anum gajat, relaxa altă ore.

Se cintă m într-un fel

ie unde se găsesc și
ce. Simularele au reprezentat jolly-joker-ii celor care doreau să
se acopere de glorie întrind în guvern.
Bieți neșiroci, aruncăți într-un măcel înțuit! Deprinși să omore fără
discernământ, în virtutea unui scop
obscen, cel sacrificat, din tabără „ter-
oristă”, au fost praf singeros în ochii
noștri. Cel care au supraviețuit (gen-
tili, dezinformatorii, tehnicienii) au
beneficiat primii de libera circulație.
Dotati cu pașaport și cu bani, nu pă-
răsesc cel dintii România și organizația,
acum, peste hotare, noile retete. Stiu că
ei ce stiu de vreme ce au răs în masul
celor ce-i pașeu. Mascara insinuă-
toare! Pentru că, de se va afila ade-
vărul, mulți „fruntași” vor umple bo-
xele tribunelor. Numai să nu fi ar-
ătatea documentele și să nu fi suprmat
pe indiscreti.

Un lucru e sigur acum. Nu există
nici o posibilitate reală a unei con-
traevituri. Un scenariu diversionist
compus cu mult timp înainte, dar suferind de o eroare de calcul catastrofă: lipsa capabilo-
rității! Cind s-au dezmetici, rezizorii s-au luptat cu mil-
niile de păr. Ceausescu era impuscat,
fără să îl spus nici un cuvint, focal
inexistanță. Pactul de neagresiune între
căi râri se semnase. Actorii cu auto-
matica reveniseră, seninii, în culise și
publicul nu striga bis. Noi, încercându-
ne să spămă și speranță, am reacționat
foarte violent cind cîțiva ziaristi au
trusunus o lovitură de stat! Acum,
căci judecătă mal la reacă (pînă și
mortii se răcesc în sufletul nostru) a-
vem devenit să conchidem existența
acestei lovitură. De aceea e mai bine
să spunem: poporul era să fure re-
voluția Securității. Dar n-a fost, n-a
fost asta.

Numai scena putea de singur și pen-
tru că trebuia să poarte un nume, i-
s-a spus emanătie.

FLORIN IARU

P.S. Orice asemănare cu persoane
ori situații reale este pur înimplă-
toare!

DOMETRUL

le răiunea, a nu admite decât răiunea“
BLAISE PASCAL

**Mai bine golan
decât activist**

Incadrat de sfără, unul lipsit. Deocamdată, unul lipsit. Va lipa, la sfîrșitul matchului. Cela înțelit: e o mulțime. Bă în mijlocul mulțimii ultime mare A și mai (mai mică) de tip B, răsămultim A. În mijlocul mulțimii B (mai a mulțimi mică), incarcăzat cu sfără, cintă, rău. Patruțatorul e plin de zile. Sunt ale zilei, și deoarece niciodată gol la

multi copii cu etichete hazii, diminutive de la cuvintul incriminator. Se ride mult. Se face hăz dar nu de ne-
căz. Multimesa e veselă. Pe fizetele na-
menilor se poate citi încredere. Sunt de
vîrstă diferite, de profesii diferite.
Scăndează mai ales cuvintul „liber-
tate” și cel mai adesea se săntă „im-
nun”. Refrenul e reluat de multime:

*Mai bine haimana decât trădător
Mai bine huligan decât dictator
Mai bine golan decât activist
Mai bine mort decât comunist.*

Să nu stiu de ce cuvintul „mort” sună vesel, foarte puternic (e singurul strigăt) și foarte optimist.

Totuși oamenii zimbesc irat, copilăresc. Sunt

Imi place să trăi prin multime la diferite ore ale zilei. Imi place să privesc fizetele oamenilor, expresia ochilor lor. Mă alătur uneorii grupurilor de cunoșcuți. Sunt multi colegi, vecini, fosti studenți. E tonic și e placut. Mă simt bine. Ieri, o reporteră de la radio m-a „atacat”. N-am chef de interviuri. O întrebare provocatoare: „De ce vă e frică?” Nu-mi era frică, de aceea eram acolo, înțeleasă, nu-mi era frică. „Ce pareste aveți de cu-
vintul golan?” Aveam o parere bună dacă facuse astăzi oamenii să ridă, să si-l asume ca pe un blazon. Am au-
zit că și Universitatea Sorbona, Cam-
bridge, Oxford și-au revendicat acest titlu. „Credet că folosești la ceva?” N-am chef să vorbesc în nici un fel de context instituționalizat. Mă simteam bine. Sunt înțeleasă că această sensație de bucurie, de emoție (n-am putut suna decât „frumos, e empatonant”) era „folosul”, era elina aaceea de libertate (stiu din experiență că orice stare de libertate duce doar o clipă), era clipă aaceea de libertate care năzuia.

2 mai 1990.

CĂTĂLINA BUZOIANU

Dintr-un „jurnal politic”

Joi, 26 aprilie '90. — Citesc deunăzi într-o fouie (independentă, evident) o vorbă ce să arătă, dar nu e, de dură: „Izazul Timisoarei”. Aluzia la festivitatea de la Timisoara, — rușă săracă, insinuată gazeta, surzisă subtilă (ca dinantea unui moft, a unei bătăi) impostașii, a unui veleitarism cu Proclamația pașoptișoarească de la Izaz. Numai că trista ironie își pierde dințele sau acul (nu, din păcate, și veninul), dacă citim acest „Izaz” ca, mai întâi, apelativ, ca simplu substantiv comun, — urmând ca după, eventual, să-l (re)citim ca nume propriu, ca memorabil topozim.

Or, ce se menține „Izaz”?

— „Pirloagă”, „telina”, „îmas”.

Ei bine, cum puțin lipsește ca Timișoara, în decembrie, să se prezinte în piroagă în telina sau în îmas, ca o Cartagina modernă pe locul cărei, viran, să păsească vîile costisibile și cooperativizate sau, cel puțin, să se întindă în voile lobodă și pirul, — fie și numai ipoteza unei asemenea urșile: a transformării, peste noapte, a Timișoarei în Izaz, era destul ca să-i dea dreptul, drept sacru, la o Proclamație.

Citeva zile mai tîrziu. — Atunci cînd di. Președinte sunte, în mitinguri, zîmbind, că F.S.N.-ul reprezintă grupuri ingineri „de bine”: „cinstiți”, „corecti”, din România, o face, care, din motive preponderent electorale, într-o captivare, cînd mai multor simpatisanți, flatău într-astfel (ba chiar, cînd ei se recrutează din cadrele non-monclaturii, inocențiați prin însăși faptul de a intra în justul Front). — SAU facea ce e de natură să nască nu puține temeri, căci dintr-o tactică ad-hoc: dintr-un demers propagandistic per-
suasiv-tranzactionist, vinează în toleranță și fanatism ideologic) e face, totuși, în virtutea vechii religii de partid, a unui providentialism ateu (și cu atît mai sumbru), potrivit căruia Isteria (cu, totdeauna, „I” majuscul) își are proprii alesi, și, respectiv, dimiati ei?

In care caz, ne mai rămîne să ape-
lăm, de pe acum, la improbabila clemență a celor ce ne (re)condamnă în numele acestor dogme stănuare și ex-
clusiviste, pentru că ei să ne preschin-
be statutul de damnați perpetui în-
tr-unul — pe cit cred, mai slabodă
de paria, de meteci, de lumpeni, de
de-nederaos, de... galani.

Cargocul într-un grav simptom al decadelerii/subdezvoltării spirituale fie să dacă explicabil prin deznaștere și mizerie) a fost (va continua să fie), în noi, penibile vocații a unui fel de carcăsă. De-a lungul a vreo cinci decenii, „Christii obscuramente spe-
rante” (cum își numea Apollinaire propria colecție de fetisuri) i s-au sub-
stituit, treptat, același care, la Dante, rîmasează doar cu Sine-Inusit. Nu suntem sinistrați, deseară, care, pe linii de religie istorică și revelată, cultivă o mitologie imemorială sau recentă (in-
sens nu numai barthesian): după cum practică tot soiul de superstiții, de
eresuri, — fie ca insolubilitatei unor
culte anterioare, ca, dacă, relație rezul-
tându (astfel facindu-se că morții nu
dusă în groană, băsca popa, de agru-
mate băbe deținute), fie ca erăzat de re-
ligie: religie fără pietate, de contra-

bandă sau „de gang”, mizeră și umi-
lităre. Căci dacă o religie dreaptă
pretează o umilitate, din parte-ne, ce, în principiu, nu-i nicidcum o umi-
lită — o supersticie umileste obrazul
deznăștiță noastră, iar trecrea de la
religii indealeve la eresuri e todeau-
na degradantă, cum este orice involu-
tiv. Faptul că triburi australe cerse-
verăza în subiectul mesianic
eschatologic al unei nave (care astăzi, poate fi una arieană)
salvific ultramarine, n-are nimic nedemnă înăunsul, — miscindu-ne
prin stăngăcia, candorearea și precari-
tea-i specifică unei religii (ă-i spu-
nem): „pocera”, „sărac”, cum arta cu
aceleai nume. — Cind, însă, „oamenii
boțează” i-așteaptă val, pe transatlant-
ici, prei de vreo două cincinale, și
cind, acestia nesosind, îl mai evocă și
invocă, în ceea de cumpăna, la greu,
ca pe mintitorii nostri, el practică,
fără onoare, un lamentabil cargocult.
(In paranteză fie spus: pasivitatea se
plată printre-un, în termeni finan-
țieri, enorm pasiv al re-
semnării, prin credite discreditante, ca
și prin faliment moral.) Cargoul salvă-
tor, apoi, ia chipul unui pașaport: o
foaie, vestită, de drum către un ves-
tit El Dorado. Este în se desorină-
țăză la Praga (și prin alte părți) ca
să se facă, iarăși, ioană, — care, la
noi, e iarnă grea. Pe urmă, vine pe-
restroika, și spunem „ex oriente lux”
(nu, însă, la Sadoveanu, dar ca pe
vremea perestroikă dintii: dezhezel
brusciovian, — în care am sperat și
eu) — ultimul că din cei trei ani al
Antichristului, preciză, doar primii
trei și jumătate sunt unanim anula-
tați, ceilalți fiind ceea ce primii pă-
reau și nu îl: antichristici...

Fără să-l practică, ca mulți alții, cu-
nosc prea-bine cargocultul, din ex-
periencia străzii (mele), — unde, o dată-n
sătmării, parca un luncă autocar
post-totist și confortabil. Venind din
tr-un Eden al ciungăi (ce va să zică: „che-
ching-qum”), al blugilor și al „Ve-
getei”. Bîsnita (trocul?) încreză cu
usile întredeschise, inefectibilul car-
gou flind, din vreme, așteptat. Pe
urmă, pasagerii lui se risipesc prin
toată urba, devalizind (halimentare).
Autocarul, ramas gol, avea un vag
mister al său, o rea ahacondită, o vră-
jă, un ce aventuros-exotic, ca o ru-
lotă de circuri, cu care vrei, dar nu
cutezi, să pleci, să pleci pe totdeauna,
— mai strecurind priviri pînă prin
pericolutele-i de vînt. Zice-se că, du-
nă Cădere, heruvi, l-au permis lui
Seth, din partea Raiului, o dată, o
nrea-nostărică ocheață sare Arbore-
le Cunoștinței din genănat, acum cu
al Vieții. Tot astfel, pietoni nostri a-
vizuați cargo, găles, întunecă-
su, acesta să lumina și să încu-
blouri, priveal, ca-n sinul lui Avram,
la fericiții pasionați, tot mai secrete
evanescenți. Motarele pornește să
toarcă; și cînd portierele-i, în fine, se
închideau definitiv, nava urindu-
se din loc, pocnetul lor dădea de stire
că Paradisul e pierdut, — iar cargo-
cultul, ipso facto, în continuare prac-
ticabil.

In ce nou Argo, in ce (b)arcă, in ce
casou sperăm acum?

ȘERBAN FOARTĂ

Manualul bunului obstrucționist

Iată pot cumpăra exemplare editate în săptămâna în curs. Cel mai bună blas-
femă de sănătate doar pe cele de săp-
tămâna trecută.

Din cauza penuriei de hîrtie, proba-
bil, nu s-a editat, dococamătă, un
manual de tehnică a obstrucției...
Exemplarele înscrise mai sus — cîteva
doar din cele multe — se pot insera
la capitolul lucrării practice-aplicative.
În acest sens pot deveni folositoare.
În rest, fac să roscască chipul demo-
cratiei, suferindă camu de pojor, va-
riola, scarlatină etc. — toate laolaltă
—, bolile copilării, sperăm...

TEODOR SUGAR

P.S. Este de domeniul evident că
presa care nu se întineste cu cititorul
vizat devine un nonsens: ziarii ne-
cînd intră în categoria obiectelor ab-
surde. Mai ales că, astfel, stînd lucruri,
anihilăm fără voie, și rivna cole-
giilor care cu osfirie munesc să ne
tempereze refuzul bulestrului: „cazu-
rile noastre” și judecătă intr-o nedorită
și ineficace conumacie.

INDIVIDUL ȘI POPORUL LA PERSOANA ÎNTÎI

Cine sîntem?

La ora cind încep să scriu acest articol, manifestația / demonstrația / mitingul / adunarea / spectacolul etc. în fine **fеноменul** din Piața Universității a ajuns în a 15-a zi a sa. Nu poate fi vorba, evident, de o aniversare, ci de un etalon, de un criteriu cantitativ involuntar. El măsoără, Decei, cine sunt cel ce se manifestă azi împotriva comunismului? Trebuie să punem întrebarea: care sunt cei care au venit la miting? Dar cei care o fac, sint ei reprezentativi? Pot fi ei **poporul**? Si cum ar trebui definit, în aceste condiții, poporul? Ce este poporul? **Cine e?**

criteriu cantitativ involuntar. El măsoara, pe de o parte, hotărârea, răbdarea, caracterul nealeatoriu al revendicărilor și contestațiilor, iar, pe de altă parte, intoleranța, închiderea, chiar inchistarea detinătorilor puterii. Noul și vechiul. Unii propun dialog, ceilalți monologhează adjecțiival, încercând să reprime, să sperie sau se fac a ignoră. Attitudinea guvernului provizoriu față de opoziția independentă a străzii a cunoscut mai multe faze, toate formalizabile, lese de introdus în scheme deja vătuse, trăind recursul la metodă iar nu reacția vie, firească. Ca și Proclamația de la Timișoara, manifestația prelungită din Piața Universității funcționează ca un test, ca o probă. Sint, să le zicem metaforic, hirtia de turnosel ce dă la iveau bine ascunsă — pentru unul — culoare rosie. Dar cine să o vadă, în afară celor care au văzut-o deja, și din această cauză și le ișteș — iar — în stradă? Nuanțele, din păcate, se exclud. Lucrurile sint pentru unii evidente, pentru alții nici nu există. Manifestația a continuat (și, mai mult ca sigur, va mai continua) tocmai datorită reacțiilor întărziate la realitățile ale puterii. Manifestația constituie, în sine, o chemare la realitate, la adevarare. Dar replicile puterii nu au fost vii, ci conforme unor vechi scenarii. S-a încercat reprimarea fizică și cea patologică: înfricoșarea. Au urmat jignirea, bagatizarea, deturarea, escamotarea, diversiunile. Cind, în sfîrșit, după 13 zile, s-a acceptat dialogul, el, vedem, este unul pre-conditionat, tabuizat. Se exclude de la masa traiatelor tocmai obiectul revendicărilor. În a 14-a zi a venit și „regretul” d-lui Iliescu, care a pretextat lipsa de informații, aceea ce nu constituie deloc o scuză, ci dimpotrivă. Asta, iar, pentru cine e dispus să vadă. O paranteză. Mă gîndesc la cei care s-au primit, la umora permisivelor adjective provizorii, cu contestații, protestele, denigrările. Ce-si vor fi zicind acum? Probabil că preamărea generozitatea „solitară” a d-lui Iliescu și continuă să-i aruze pe cei ce-l deținjență, îl disturbă de la o olimpianul exercițiu al puterii. Să lăsăm, însă, presupozitiile, ele pot fi oricind, și oricui, fatale. Ele constituie apărăjul celor ce pretind că punctul B al Proclamației de

Afirm că oamenii din Piată sunt reprezentativi în primul rînd datorită diferențelor de profesie, pregătire, poziție socială, vîrstă, localizare geografică etc. În ac, ei ne reprezintă pe toți în principiu diversității ce caracterizează orice societate. El sunt noi, la dimensiuni „insuflare”. Diferența dintre lăsările și continent este de dimensiune, dar tot din pămînt sint amândouă. Ca să nu mai vorbim de fan-

Dar proumă problema lor, în cazul manifestațiilor contestării de la Universitate și a contestărilor acestora o constituie reprezentativitatea. Trebuie să incercăm să le spunem, și în cunună, în multe minti, de succes, de a falsifica originea și esența acestor manifestații. Se presupune și se afirmă că tinerii manifestanți reprezintă interese de partid. Pur și simplu, independenții sunt de neconcepție! Vieții proprii e proiectat asupra celor alții. Acest fapt se leagă de un altul, ceva mai profund și mai greu de formulat. Vreau să spun că, deși a fost făcută pentru toți, nu toți au făcut Revoluția. Luându-ne după comportamentele existente și pentru care această Revoluție nici nu-a avut loc. Ca și cum nu să ar fi petrecut decât o înlocuire de persoane și o dezghețare a structurilor, o deschidere (oficială) a luptei pentru putere în care, nu-i aşa, totul e permis. Dacă noi nu manifestăm, ci ne vedem de muncă, altii de ce-o fac, de ce-s-o facă? E clar, nu-i aşa, că sunt plătiți, „adăpați”, manipulați. Nu sunt, ca și noi, tot oamenii ai muncii, oamenii „de bine”, „de bună credință”? E lipsedea că nu sunt cinstiți, căci e în-

impresie ce nu sunt cinstinți, căci e înțeles să fie astfel decât noi. Sistem cu oțil la fel. Ratiocinament (să zicem) logic înțâlnător, dar fals în premise. Există, trebuie să-o recunoaștem, unii care au luptat împotriva altor care n-au luptat. De suferit, am suferit și tuți. Dar numai unii au luptat. Aceștia și-au câștigat libertatea, în primul rând cea interioară, nu scăpat de crică, de preconcepții, de tabu-ură. Se manipulează singuri.

de contradictoriu conotății. Revoluția este înainte de orice, **creație**, act colectiv de creație. Apoi, elita nu e totuști cu cazață. În esență nostru, casta o reprezintă nomenklatura. La începuturi, elitele creațoare și castele se confundau, ambele fiind puternic. Apoi, puterea s-a divizat. Poetii — ca simbol ai creațivității, nici nu au mai stat alături de căpeteni, nici au mai fost căpeteni. Intr-un articol din profesorul universitar George Munteanu s-a remarcat **intellectualitatea și umorul** discursurilor din Piața Universității, plus îndreptarea în direcția **sezătoare**. Intellectualitatea e de obicei privită exclusiv ca „pătură” socială, cind, în realitate, în **intellectual** trebuie săcoșit orice om care — simplu spus — gindește pe cont propriu. **Intellectualitatea** ar trebui concepută mai ales ca o funcție în societate, ca o rețea difuză de centri „liber-cugetători”, de regiștri în orice grup, la orice nivel, **indifferent de pregătire, de profesie**. Nu întâmplător în centrul manifestanților se înalță Universitatea. Evenimentele pe care le trăim sunt mai coerente și mai profund simbolice decât ne putem da deocamdată seamă. În Piață, diferențele sociale și de orice alt fel sunt abolite. Acea „vis” demagogic al comunismului — iată—realizat în acțiunea **impotriva** comunismului! Nu diferențele specifice conținutelor genul proxim, fondul comun: idealurile Revoluției și gindirea liberă, „mediul” lor. Semn că dezbinarea ca altare nu e urmat, ci „opera”, „făcutura” cuiva. În această agoră nu există dificultăți de comunicare. Iar tocmai cel ce propovăduiesc unitates amorfă, „de monolit”, practică de fapt, dezbinarea, în trepte. Iată că acum îl se propune adeverăata unitate a micro-societății, însularizată artificial, ce demonstrează, explicit și implicit, că se poate și fără el, nu ca persoane, ca tipologie, principiali. În comparație cu atmosfera fals zimbitorie, sinistră (căci de stingă, nu?) din cercurile puterii. În Piață așteptă pe oricine sărbătoarească. Manifestanții se bucură că sunt, celebrează evenimentul de a fi îlar împreună, de a se regăsi nestinși, nestrișcați (ca altii sau alții) de „victorie”. Adunarea este și un spectacol, al flinței libere, dar nu a devenit nici o clipă spectacol în sine, nu se grătuiesc. Auto-reglarea dintre balcon și Piață este promptă, semn al creației comune, în comun, în comun, dar între puțini și mai ales diferiți. Cind nu e spectacol sau discurs, dialog, ea se transformă într-un lămuritor seminar politic, de analiză a limbajelor audio și video. Este, ca să mă apropie de Incheliere, o adunare a independentilor, a civilor potrivită.

litic, a individelor. O repunere în drepturi a individului, a individualului. Opoziția față de comunism ca râu arhetipal e nu doar explicită, coerent și expresivă articulață, ci și implicită, prin fireacă. Opoziție prin viață. Aici se contestă, dar să și propună o alternativă cu elemente tradiționale, specifice și în același timp moderne, europene. Se sare, pur și simplu, peste comunism, care nu e doar negat, contestat, ci și practic abolid, ca și cum nici nu ar fi fost. Aici, poate, ur trebul căutată adeverătă originalitate a democrației noastre viitoare: sărbătoare treză, vigilență, responsabilită. Tradiția deschisă viață.

Revine, ca să încheie, la tema centrală a acestor interventii: reprezentativitatea. Multi membri ai unor mari colective de oameni ai muncii au fost contestati de acestea, pe motiv că nu le reprezintă. Dar respectivii se reprezentau pe ei înșiși, ca indivizi liberi. Conform încercările de definiție de mai înainte, acestia sunt „inteligențiali” de peste tot, nu contează de unde, dar, fapt esențial, porniți din diversitate. Cel mai cărui, pentru început, curios, neincreditor în informația „la pachet”. Marele cîștig tocmai aici este: repunerea în drepturi a insultei, în dauna „colectivelor”. Trebuie să nu mai avem pretenția să-i reprezentăm pe alții sau a aștepta ca alții să ne reprezinte, să vorbească în numele nostru, de fapt în locul nostru. Trebuie să îndrăžim să gîndim cu propria minte, să ne asumăm răspunderea proprii fizite. În acest sens, poporul nu e un (supra)colectiv de muncă, ci un ins, un individual. Omologia se stabilește direct între individ și popor. Numai individul și poporul pot vorbi la persoana intit. Orice interpunere între aceste două entități, care și-ar depăși funcțiile stricte în societate, e o constringere, o deformare. Cind poporul nu e, pentru moment, în măsură să spună eu, e mai bine să lăsăm indivizii să-și exercite acest drept ontologic.

Cei din Piețe se reprezintă înainte de tot pe el însisi. E o mare victorie. Sîi reprezentindu-se demn, adevarat pe ei, nu reprezintă și pe noi, chiar dacă nu vom, chiar dacă ne opunem. El sunt noi. În profunzime, perpendicular, nu „de-a latul”, numeric. Adevarat, dacă nu chiar exact, cum ar spune Constantin Noica. El stau acolo pe locul nostru. Tot cu o vorbă a lui Noica : părți ridicate la demnitatea înțregului. Nu eii, ci cine.

Substantial, tot.
7 mai 1990

BOGDAN GHIU

Timp de două săptămâni, mii de oameni din Piața Universității n-au avut parte, de la liderii noștri politici provizorii, decât de dispreț, apelative jignitoare (cu efect bumerang, însă...), intervenții brute la ore matinale, ale milii-politiei, urmate, în final, de o ignorare totală. Tante acestea constituie o surse de alarmă, dar, din păcate, pentru prea puțini dintre noi. Mulțimea din Piață, pentru care timpul și spațiul au deja o cu totul altă valoare decât nici acum și de-

iliar, acolo unde cu cîteva zile mai înainte, diferenția între viață și moarte nu se mai făcea. În zona lor de libertate absolută, în cei 100 de metri liberi de neocomunism, plutesc o emoție ciudată. Este emoția paradoxală și profundă a conștiințelor lucide și curate, frustrate, înselătoare, furate.

După miezul nopții, după ce nu se mai aprind torte, după ce s-a încheiat proiecția casetelor video-document (pe care

E încă noapte

ranjantă pentru conducătorii noștri, pentru diverse formațiuni politice, ca și pentru colective de muncă din țară (tinute la curent cu stările de ultimă oră de televiziunea noastră extrem de liberă). Au devenit incomodați pentru că folosesc practici „dictatoriale și teroriste”, pentru că „blochează o importanță arteră a circulației bucureștene”, pentru că „perturbă ordinea și liniașe Capitaliei”. Poate că ar trebui, totuși, să se spuna că mulți dintre cei care se află acum în Plată sunt tot același care ieșiseră, și cu patru luni înainte, în același loc. Sunt aceiași „gozlamii” care nu au cerut voie să iasă în stradă pentru a striga „Jos comunismul!”. Acum patru luni, prietenii lor, copiii lor au fost ucisi. Astăzi, părinții lor, prietenii lor, sunt lăsați să „flârbească în suc propriu” — e adevărat, o formă mult mai subtilă dar care îmi amintește de una din inscripțiile de pe zidurile Universității: „Poate să fie democratic și într-un regim totalitar, dar cu un despot înțelept”. Dixit Ion Iliescu — Conferința de presă organizată la Combinatul siderurgic Călărași.

„Golanișmea” nu va pleca acasă : „Aici, în acest teritoriu, suntem acasă”. Trăiesc de două săptămâni într-un scutit, fermecat și înțins de cărăbușii din cimitir.

colul Pietii espătă un alt soi de fascinație: în mijloc, cîteva grupuri de tineri în jurul unui foc de hîrtii, cîntă încet Beatles. Un domn în vîrstă, (profesor, mi se spune) mătură, foarte concentrat și aproape cu religiozitate. Pe bordura trotuarului o femeie într-o halină rosie, învelită cu o pătură. Doarne chircită, în același loc, de cîteva nopti. Alături, un grup mai mare, întins pe ziare, încercuiați, beau coai fierbinți dintr-un termos. La întîna articolană de la Arhitectură și pe trepteile de la Intercontinental se discută aprins. Politică! Înspre corturi se aude Sonata Lunii. E lună plină. Cineva a adus niște bujori și l-a pus într-un borcan, în fața corturii. La troiță, un călăgăru ponașit se roagă cu minile împreunate pentru copiii morți. La corturile celor care fac greva foamei e liniste. Din cind în cind un apel la portavoce — să nu se răspundă la provocări. Se răspunde, de fapt, dar prin aplauze și zimbete — maxima dovedă de respect pentru opinia aproapei tău. Către dimineață, după două-trei ore de somn, se începe curătenia: se aduc pubtele, se string hîrturile, resturile se mătură din nou.

E încă noapte, dar se stă de veghe.
In continuare ALINA FLOREA

Stînga și dreapta, astăzi

HENRI WALD

„Tăcerea este de dreapta.”

Em. Bearl
„Omul de dreapta are o prejudecată împotriva nouului, omul de stînga, pentru.”

Essais
Paris, Juillard,
1960, p. 203.

Se povesteste că Dumnezeu, înainte de a pedești Sodoma peatră depravarea ei, a mai făcut o incercare: a trimis un bătrân înțelept să-i avertizeze neșodomită că, dacă nu se potolește, va părăsi cetatea. Si bătrânu înțelept a încreut să explice fiecare în parte primidă care îl pindește. N-a izbutit. Într-o scură, întorindu-se abătut acasă, s-a apropiat de el un tinăr și i-a spus: mă iertă că în-

drăznesc să vă întreb: cum de nu vă dată seama, după atitea eforturi, că pe astăzi nu-i mai puteți schimba? Ba mi-am dat seama din prima zi, și răspunsă bătrânu. Si atunci, de ce vă mai bateli gura de română? Cum da ce, ca să nu mă schimbe ei pe mine... Dacă tac sănă pierdut.

Tăcerea cu privire la opozitia dintre stînga și dreapta a favorizat totdeauna dreapta. Însă de cind a devenit lipsedea că statinismul n-a fost mai putin de dreapta decât Hitlerismul, confuzia a crescut și multi pretind că opozitia lor nu mai are niciun sens.

Numei că istoria omenirii a început printre-o „abatoare” de stînga, prin înălcirea unei interdicții, printre-o răzvră-

Din unghiul de vedere al omului, pomul cunoașterii se află în stînga pomului vieții. „Geneza” interzice stîngerea de pomul cunoașterii tocmai pentru a-l feri pe Adam să „cada” din eternitate în latorie. Regretarea istoriei nu este decât nostalgie acelui „tempor primordial” de dinainte de rostirea primului „Nu”. În care trăirea nu era încă „răscăciu” de cunoaștere. Si de atunci istoria înaintează mereu prin față de stînga.

„Stînga” și „dreapta” sunt termeni care circulă de la Revoluția franceză, dar înțelesul lor nu învestează întregul istorie europeană: Crisippe a fost de stînga fată de Aristotel, și Bacon fată de Tomă de Aquino, și Diderot fată de Joseph de Maistre, și Feuerbach fată de Hegel: renasterea și reforma, revoluțiile burgheze și naționale, de asemenea. Cind nu încreză să înțoarcă înapoi istoria, dreapta nu poate decât să corecteze, să aducă cunoștință și să conserve cuceririle stîngii. Așadar, ce înțeles poate să mai aibă, de acum încolo, opozitia dintre stînga și dreapta? Desigur, extremitatea lor nu intră în discuție, ambele fiind de domeniul patologiei sociale.

(Urmare din pag. 7)

scăpat de comunism, ceea ce este total fals. De comunism ne-a scăpat acest proces care a început în Polonia cu ani în urmă și a sfîrșit cu noi sau cu biliarzi. Consider că va fi ruginos pentru poporul român dacă în viitoarele alegeri, îninind senzația rezultatelor alegerilor din Ungaria, partidul comunist 8%, în R.D.G. 14% și nu șiua cît în Polonia, ar fi ruginos pentru poporul român ca un neocomunist să intrunescă, să nu-i zic majoritatea, dar un procent mare de voturi. Ar fi ridicolul revoluției noastre.

G.A.: Lupta împotriva comunismului este mult mai grea în România, pentru că lucrurile nu sunt spuse pe nume și din cauza acestei oamenii nu identifică neapărat F.S.N. cu partidul comunist. Multă cred că datorăză domnului Iliescu faptul că după o săptămână de la 22 dec. nu s-au mai tras focuri de armă. Deși există mai degrabă semne de întrebare...

C.T.D.: Din datele pe care le detin eu, reiese că ar trebui să împărtim, ca timp, această revoluție. A existat o fază cinstită, curată, de sacrificiu, cind acest moment tineret și mare parte din populația Capitalei a participat efectiv la înălțarea lui Ceaușescu, 22 dec. ora 12, este hotarul primei perioade. După această perioadă urmărea o perioadă de scalme: perioada 22 după amiază. Mă găseam în clădirea C.C. în după amiază zilei respective. De-abia începând din noap-

ten de 22 spre 23 începe o altă perioadă. Or, despre această perioadă în mod categoric nu stiu mai nimic. Înțeleg că cred că mai mare frică ar trebui să fie domnului Iliescu, dacă vreodată adesea vor se va descoperi) pentru că am impresia că ne găsim în față unei mari diversiuni. Si ar fi mai grav, pentru că aceste evenimente de după 22 ora 12 s-au plătit cu viața oamenilor. In București, din 21 de morți căi s-au înregistrat, în jur de 40 au murit pînă în 22 ora 12. Acesta e procentul. Majoritatea au murit după 22 decembrie. Inclusiv cei treizeci și cinci de oastei de la Otopeni. Noi, la ora actuală, nu stîm cine au fost de fapt acesi teroriști. Si din ordinul cui au trăie. Pentru că toti s-au topit ca prin farmec. Pie că au fost uciși acolo unde n-au putut fi salvați. De cău au fost eliberati. Erau 2 în Brașov. Au fost impușcați și ei, deși erau sub gazea a trei oaste. Sub diverse acuzații: că ar fi incercat să fugă. Bineînțeles, impușcați mortal, ca să nu poată spune niciodată ceea ce stiu. Eu personal am vizuat cîteva din acești teroriști, că erau în C.C. pe 23. Deși întrebarea pe care mi-o pun eu, și care mă poate costa viață este: a avut cineva nevoie să-și creze un mit după 22 decembrie? Să devină o legendă și cu aceasta să imbrodeșcă un popor întreg care privește înnebunit

Inainte de toate, stînga este antidorătră, se impotrivesc oricarei mitificări, se opune tendinței de a transforma mijloacele în scopuri meninindu-le în slujba omului, singurul scop care nu poate fi niciodată mijloc, nu permite nici unui viitor utopic să-si subordonese prezentul, singurul real, nu recunoaște adeverări de nedepăsat. Opozia din stînga împotrivesc apărătorii, deci, ca opozitie între cerșetor și prejudecată, între dialog și monolog, între diferit și uniform, între asumarea dualității etern umane și nostalgica unei inocene recuperabile, între antropocentrism și etnocentrism. Între democrație și tiranie, între căutarea nouului și împăcarea cu vechiul, chiar între umor și gravitate.

Ace dreptate Andrei Plesu cînd afirmă că „singurul lucru riscant din Paradis este cunoașterea”. Înțelevă, cunoașterea „autoastră” sau „liberă” sau „profană” riscă să se îndepărteze de viață și, în un moment dat, să se întoarcă împotriva ei: de la cîstigul de cremenă și pînă la tehnica nucleară toate inventivitățile au două tăsuri. Dar valorile negative nu sunt decât umbrele inevitabile ale valorilor pozitive; este destinul omului să împiedice mereu trecerea cîstigului din mină chirurgului în mină asasinalul. Desi riscul n-a fost totdeauna de stînga, stînga a fost totdeauna riscanta. Omenirea n-ar fi înăntat de la roata la navele interplanetare și de la despotism în democrație fără îndrăznele stîngii. Ostilitatea față de stînga nu este decât dorința de a opri istoria în loc, dacă nu chiar de a o întoarcă din drumul ei firește. Mai toate ideologii de dreapta vor să scape de tensiunea dramatică dintre bine și ră, de efortul nemobil, dar etern uman, de a distinge și de a alege. Umanitatea omului constă înșelătoarea în lupta continuă dintre bine și ră.

Faptul că stînga s-a transformat uneori în dreapta și că dreapta a pretins

că acționează ca stînga nu trebuie să ne impiedice inteligența opozitiei ireductibile dințre ele. Istorica ultimej jumătăți de veac a dovedit că stînga nu se poate menține ca atare decât dacă rămîne permanent conștiință de faptul că o nouă societate nu poate fi „construită”, ci doar „ajutată” să se naște prin mijloace politice care să exprime dorințele majorității. Stînga nu poate impune un regim politic nedominat de majoritatea societății; ea trebuie să militzeze în sensul desfășurării firești a vietii sociale. Iistoria își are rînumi ei de dezvoltare, care nu poate fi forțat decât prin crîmă. Singura atitudine cu adeverat de stînga este educarea fiecărui bătrân ca din ce în ce mai mulți să se înalte, prin stăpînirea de sine și respectul celuilalt de la „eliberare” la „libertate”. Stînga nu impune, ci propune o societate în stare să asigure tuturor condițiile în care fiecare să poată deveni el însuși. Ostila oricarei uniformizări, stînga visăză la egalitatea sanselor, nu a performanțelor. În concepția stîngii, individualitatea umană este produsul sunrem al dezvoltării sociale, deoarece creația este un act profund individual: producția poate fi colectivă, dar creația nu poate fi decât individuală. Dreapta are nevoie de masse manipulabile, stînga, de individualități critice și creative. Nici un sef nu poate să stie mai bine decât majoritatea încotro se îndreaptă o anumită societate. Iistoria este mai influențată de hazard decât evoluția biologică, dar nici ea nu ascultă de capricile despăgubitor, ori de lumină ar fi ei. În tîno nu este posibilă nici alegarea, nici înapoierea, ca în snau: istoria înaintează mereu într-o singură direcție: de la paradisul definitiv pierdut la o tară venită făgăduită.

* In „România liberă”, din 21 Ianuarie 1990.

DIVERS: UNEA

de simpatie, spunând: „Uite omul sau oamenii care ne-au scăpat de comunism”. Mi-e teamă de acasă! Întrare și și-m-e și mai teamă de răspuns. Dacă vom fi vreodată în stare să răspundem cu date concrete.

27 aprilie

Am fost înclinață în timpul discuțiilor noastre să cred că, din pricina grelelor incercări prin care a trecut în viață, domnul C. T. Dumitrescu exagerase puțin măcar în privința temerilor privitoare la riscurile asumate în această campanie electorală, ca opozent deschis al Frontului, și al președintelui CPNU-ului. A doua zi, însă, ziarul *Dilema* (28 apr. 1990) l-a atât o surprizătoare confirmare. Un articol semnat *Dinu Tudor* îl acuza că a fost judecat pentru prima oară în 1941, pentru asasinatele comise de poliția legionară la Jilava, Snagov și Strejnicu, în zilele de 26-27 noiembrie 1940. Oricite reale asă îl înclinață să cred despre poliția legionară, nu pot accepta ideea că prietenii angajaților ei se aflau copii de 12 ani (vizita de atunci a lui Dumitrescu). Ziaristul *Dinu Tudor* (pe care C.T.D. l-a dat în judecată pentru calomie) comentază în articol fotografia. Am privit-o cu atenție, aşa că pot să-l astigne: în ciuda

unei vagi, asemănări, e evident că tînărul respectiv nu este actualul vicepreședinte al AFDPR. Cum se pot utiliza mijloace atât de grosolan de defăimare a unui om? Ori *Calomniez, calomniez, îl restera toujou quelque chose...*? Atacarea celor doi candidați la postul de președinte al tării, cu deosebirea incercării de asasinat la care a fost expus dr. Radu Campeanu pe data de 6 mai la Brăila, confirmind (neșteptat pentru mine) unele fraze din acest interviu m-a revoltat și m-a întristat. Cine poate fi atât de nepăsător tată de viețile oamenilor și fătă de prestigiu internațional al tării? Cine, după scenele de violență de la Tg. Mureș, protejează astfel pe ecranele lumii imagini de joasă istorie colectivă, ca echivalență al obignulelor campanii electorale? Mulți oameni se tem din ce în ce mai tare de apropiația și a primelor noastre alegeri libere (probabil destul nici nu se vor duce). Probabil (după antecedentele unei asemenea președinții cum a fost cea a lui Ceaușescu și după violențele campaniei electorale), mai înțelegeți ar fi să se facă acum doar alegeri parlamentare, ceea ce a președintul amintindu-se pentru peste cîteva luni, cind tensiunea va mai slăbi (dacă nu va mai fi întreținută).

7 mai

GABRIELA ADAMEȘTEANU

Fiecare clipă durea

(Urmare din pag. 5)

revendică ceva, trebuie să respectă foarte strict regulamentul. Așa poate să te certi. Cind am ajuns acolo mi-am zis că cădă închisii putem vorbi orice. Au urmat imediat cîteva pedepsă pentru temperare. Problema e să faci ceva dar și cu un rezultat care să-ți dea o satisfacție și să te mobilizeze să continui. Astăzi și cei care trebuie să accepte o revendicare, sau nu.

M. M.: Continuă te rog episodul doi. Doi săi cîteva lucruri în plus, dar aveai deja un dosar încarcă.

R.F.: În continuare, în 1987, după ce s-a demolat biserică Sfânta Vineri, m-am gîndit la o acțiune de protest împotriva lui Ceaușescu era legală. Chemarea la o demonstrație împotriva lui Ceaușescu era altceva decât propagandă împotriva orîndurii socialiste. M-am gîndit la o acțiune cu scopere legale și mai evidență: un referendum. Cel care erau împotriva lui Ceaușescu puteau să se întîlnescă pe bulevardul „Victoria socialistă”. Era o metodă de a demonstra atâtitudinea și meșteșugul populației la conducere în mod echitabil. Tinind seama și de importanță informației, tot planul l-am transmis înainte, în străinătate. Urmărirea era insistență dar dacă erai atent puteai să te îngădui cu cîteva fraze. Era în 37 chiar după Brașov. În acela perioadă începusem tipărire și aveam pregătite manifestații. Au venit și doi ziaristi francozi, după ce au fost la Marian Celac, la domna Cornea. Erau într-o stare de mare îndoială. Dacă îi prindeau acasă la mine, urmările ar fi complicate ceea ce intenționam și ceea ce transmiteam deea. Anunțam referendumul organizat de manifeste. Dacă eram arestat cădea tot și posturile sărăcine ar fi anumită ceea ce nu ar fi avut loc. Dar n-a fost aşa și am reusit să plasez tot manifestele, scrisorile către organele de stat și mai ales interviul în străinătate. A început imediat o urmărire foarte strictă, trei mașini, o adeverătură escortă și pe 12 Ianuarie m-am arestat. Pînă atunci episodul acesta era destul de îngrijorător. Cu amenințări, cu mici îngrijorători, dar totul acceptabil. Dar acum din prima zi au început altfel. Cel mai mult îi interesa cum au ajuns materialele în străinătate. Eu continuum să giu-mesc pe tema asta. La un moment dat anchetatorul

spunea: „Uite, dacă nu răspunzi terminat cu democrație”. Si astăzi mi se pare teribil de semnificativ, adică o democrație pe care cineva poate să-o încheie cind vrea el. Nu stiu dacă nu se poate face comparație cu evenimentele de acum.

M. M.: Cind aveam o democrație căreia î se poate pune punct.

R. F.: În ziua următoare, anchetatorul a răbdat, după care a cerut probabil voie, și a trecut la o interogare mai severă, violentă, organizată și repetată. Mai era cu el un coleg care tineea ritmul și echilibrul. Spunea: „Uite acum pot să-l mai las, acum s-a răci prea mult...”. La un moment dat mi-am dat seama că trebuie să spun ceea ce. Prima reacție a fost tăcere totală și astăzi î întărită... Erau doar momente foarte intense. Practic orice clipă durea... Am început să le spun o poveste în care realitatea se amestecă cu imaginea. Lingă locuința mea se afla o biserică Anglicană unde veneau în fiecare duminică englezi, americani. Gîndisem cîndva să-l opresc pe unul din ei ca să-mi fac o legătură. Am reușit, dar atunci la interogatoriu am derulat cu detalii o astfel de poveste. Anchetatorii său au rămas calmă și au fost în orice caz foarte mulțumiți de activitatea lor. Peste trei zile au început să vină cu poze. Nu puteam să numesc pe nimeni. Descrierea mea despre englezii fusese ambiguă: nici inalt și scund, nici gras și slab, ochii pară albastri. Nu era în poze, au mal venit cu un set, au mal trecut 4-5 zile. Pînă atunci erau foarte rare poze pozitive, mă amintesc cu 17 ani de închisoare (restul de la sentință I + a II-a, nu conta că era vorba de un referendum). De la un timp, au început să mă întrebe ce să face dacă mi-ar da drumul? Cind am zis fraza asta erau vină peste tot dar nu stiu cum m-am stăpînit să nu rid! Era clar că situația se schimbase. În continuare mi-au tot urătit poze, dar fără nici un rezultat.

M. M.: Cît și atât în a două detenție?

R. F.: Pe 12 decembrie m-am arestat, pe 22 decembrie m-am eliberat, deci data are pentru mine o semnificație întărită, mai ales că pe 22 decembrie '89 m-am arestat iar, dar doar pentru o dimineață.

M. M.: În decembrie, în Consiliul F.S.N. disidenții erau puși pentru figurărie?

R. F.: La început în sedințele Consiliului FSN aveai o senzație de democrație și de participare. Apoi îi dădeai seama că de fapt nu luai parte la cele mai importante decizii. Nu e nici o supărare, pot să existe atîți care să fie mai competenți, adică mai buni. Ni-mi sună pretențios că dacă a făcut ceea ce înainte e bun și acum. Nici nu ne argăm niște drepturi dar nici nu admitem îupsuri nereale. În anumite decizii n-am fost definitiv.

M. M.: Cum stau lucrurile în C.P.U.N.?

R. F.: În perioada elaborării legii electorale sedințele erau dese. În rest activitatea limitată și din vîna participantilor și a celor care conduce sedință. Domnul Iliescu are o tehnică foarte bună de a ajunge pînă la urmă să-si realizeze punctul de vedere. E un merit pe care poate să-l aibă un conducător, un talent, o scăldă.

M. M.: La o intervenție a ta părăsesc bolcoțat.

R. F.: Ceream o precizare d-lui general Dîmărescu asupra declarației cu privire la intervenția politice în 24 aprilie, în mod brutal.

Ei a precizat convins, lucruri care au dovedit false. Au venit oameni cu acte de la institutul medico-legal din care a reieșit că au fost bătuți.

M. M.: De la balconul Universității ce al vrut să să spui?

R. F.: În ultimele luni decizile guvernului, expulzările, neacordările vizitei monarhului, au fost măsuri restrictive, care au produs reacții, dar reacțiile n

JUSTITIA

Ce se ține minte?

— PROCURATURA —

IOAN MĂRCULESCU

In publicația „22” nr. 12 din 6.04. a.c., la pag. 14, domnul Dan Predescu semnează articolul intitulat „Pe deasupra și împotriva noțiunii de dreptate”. Pentru a nu preținde citorului să caute proa multi, citește din acel articol cîteva fraze cheie care înseamnă să ne demonstreze că din cînd se defișe — în exclusivitate — adevărul despre instituția procuraturi. De altfel, citatele de mai jos n-ar trebui comentate. Totuși trebuie să-o fac pentru înțelegerea exactă a realității și a „obiectivității” sale. Subliniez că desăt ambiți semnări articole în această publicație, uneori chiar pe aceeași pagină, personal nu-i cunoște și nici nu stiu ceva despre dinisul. Subliniez de asemenea că în timp ce semnatul acestor rînduri a luerat foarte mulți ani în Procuratura, domnul Predescu nu ne lăsa nici o urmă de îndoială că ar cunoaște această instituție altfel decât din cînd se defișe.

Prima frază: „Procuratura... constituia un organism aparte având ca unică rațiune a existenței sale apărarea „orîndurilor de stat”, adică a intereselor marilor feudali din virful piramidei sociale și ale oaslei de acoliti...” Este — evident — în afara realității, atât timp cât domnul Predescu nu-a considerat necesar să facă distincția obligatorie între o parte — reprezentată numai o parte a activității procurorilor militari față de aceea a celorlalți procurori civili. Este slăbit că infracțiunile îndreptate împotriva securității statului erau — potrivit codului de procedură penală — date în competența lucrătorilor de cercetare penală ai Securității — a procurorilor militari care — singurii — puteau aresta și trimite pe incuviință în judecătă și în instanțele militare. În acest cadru — toți aceștia s-au făcut vinovati nu numai de abuzuri dar și de crime împotriva oponenților dictaturii comuniste, condamnați de judecătorii militari la moarte sau la ani grei de închisoare. Am spus și menționez încă o dată că această activitate a procurorilor militari constituia numai o parte a „sarcinilor” ce aveau, deoarece ceteală parte privea alte infracțiuni de drept comun — săvârșite de militari — de exemplu — care sunt sănctoriate în orice țară din lume, fie comunista, fie capitalistă. Si mai clar. Procurori săi în toate țările lumii. Iar rațiunea existenței lor constă — în general — în a veghea la respectarea legilor țării și în a lucea atitudinea împotriva infracțiunilor. Pentru că ușălării în lume nu sunt și nici nu pot fi tolerate fapte ce degradă și viața societății umane. A susținut totuși „rațiunile existenței Procuraturii” formulată de domnul Predescu înseamnă și pe rețros că n-am dezvoltat Procuratura ciar în 22 decembrie. N-am dezvoltat noi nici „nomenclatura” dar... mai e timp și pentru asta. Se vede, deci, că încă nu ne-am lămurit pe deplin și că — din păcate — ne mai trebuie nu înțelegem, ci înțelegem pînă vom înțelege cum se evine... ce-i democrația. Si dacă domnul Predescu — consider — înțelegem deformat unele „rațiuni”, atunci ce să mai prelindem de la cîci a căror pregătire, informare și înțelegere sunt deformate — ca să nu zic deficitare.

A doua frază: „Alcăinătă din oameni promovați în mod direct proporțional cu absența trăsăturilor lor omenești, ea (Procuratura) este, de asemenea, direct răspunzătoare de totalitatea crimerelor și abuzurilor comise de regimul defunct”. Singura expresie de necontestat din această frază este aceea care ne spune că regimul (comunist, desigur) e defunct. În rest... ce să spun? Formularea frazei este de natură să ne permită orice interpretare — oricit de exagerare. Va să zică — băstille umane promovate în Procuratura (în traducerea literară a domnului Predescu: „lipsește de trăsături omenești”) sunt direct răspunzătoare de totalitatea (nici o totă mai puțină) crimerelor și abuzurilor comise de regimul defunct. Pentru că fraza citată este... aşa cum este, încrez să despică firul în patru și să recapituleze crimele și abuzurile fostului regim făcute cu mină și cu răspunderea procurorilor. Ale procurorilor civili și nu militari, căci de acesta — din urmă — și mai exact a acestora cu constitută pătăță — am mai scris. Deci, ericele. Areștarea și trimiterea în judecătă a unor oameni nevinovăți — incuviință pentru fapte pe care nu le-au comis — fie urmare a „indicaților profesionale” primite de la potențialii regimului, fie la propunerea militenilor ce voiau să se evidențeze în ochii sefilor, smulgind (el știu cum și) „dovozile” necesare, fie — mai rar — din proprie inițiativă, din

deformare profesională, din neprincipiere sau chiar dintr-o inadmisibilă răutățe. Că au fost și asemenea exemplare — nu chiar multe, dar au fost și trebuie să se recunoască! Acestea au actionat împotriva legii, a adevărului și a spiritului de dreptate. Acum, abuzurile. Au protejat infractori de drept comun — netragindu-lă răspundere tot ca urmare a indicatiilor primului secretar sau altor secretari cu „alte probleme”. Au sustinut în fața instanțelor judecătorescă vinovății nedovedită numai din grija de a nu înregistra achitările ce le-ar fi fost imputate. Au declarat recursuri împotriva unor sentințe prin care — după părere lor — pedepsele aplicate incuviințălor erau mici sau date cu suspendare executătorilor lor ori cu execuție în locul de muncă — numai pentru a dovedi sefilor că erau și fermi și exigenti. Au sustinut în fața tribunalelor unele recursuri declarate de către alți procurori deși trebuiau să ceară respingerea lor, chiar dacă era evident că susțineau încăpățânat. Lipsa de pregătire profesională corespunzătoare, comoditatea și usurința cu care „studiau” dosarele, evenualele intervenții (pilele), absența simțului răspunderii, omilerea cu știință sau inconștiență a principiului că greselile justiției vizind (în procesele penale) viața și libertatea omului sunt și inadmisibile și irreparabile. Cam asemenea crime și abuzuri — extrem de grave, într-adevăr — pot fi imputate unor procurori civili — reprezentanți un procent care, deși mic, nu poate fi în nici un caz neglijat și cu atât mai puțin tolerat. Dar de aici și pînă la a arunca toate crimele și abuzurile pe seama tuturor procurorilor civili este nu o insultă, nu o calumne etc., o dovedă că domnul Predescu este la rîndul său „victimă” unor victime — reale sau presupuse — de la care și-a cules informațiile din care a formulat premizale raționamentele sale. Chiar dacă acele informații, pentru un caz sau altul, ar fi rigurose exacte. Prin urmare, ceea ce contest este regula ce a stabilit-o altă de categorie. De la cîteva exemple, la care pot fi adăugate multe altele, revoluția ce cuprinde — chiar fără voia lui — pe omul cinsit, nu-i să dreptul la generalizare. Fădure fără ușături — o stîm cu totul — nu există, n-a existat și nu va exista niciodată. Astănu înseamnă însă că trebuie să tăiem toată pădurea. Făcem curat, înălțând ușături, dar mentionăm pădurea deosebită de așa curat de care toată societatea are nevoie. Si pentru că am amintit de pădure și ușături și, nu trebuie să uită că nu există profesie fără „fătă” ei. Nu toți medicii sunt buni sau foarte buni. Nu toți economistii, inginerii, străngării, mecanicii etc. etc. sunt buni sau foarte buni. Sunt, și în aceste profesii, destul neșchenări. Dar dacă pacientul își poate alege medicul și dacă întreprădăren sau patronul pot selecta salariașii, în schimb, „clientii” Procururii nu-si pot alege procurorul. Din acest motiv procurorul trebuie să fie un om deosebit atât sub aspectul pregătirii profesionale cit și al integrității morale. Altfel, nu se poate! Iar grija aceasta de maximă importanță trebuie lăsată în seama conducerii Procuraturii și nu a „victimelor” sau altor observatori de pe margine. Aici trebuie adăugat că valoarea profesională și demnitatea ce se pretind — pe bună dreptate — de la acești reprezentanți ai intereselor generale ale societății, trebuie să fie astfel remunerate încît să le fie indiferentă orice încercare de a-i abate de la o conductă ireproșabilă precum și de la respectul ce trebuie să și-l asigure. Respectul — într-o societate liberă și demnă — nu se impune prin funcția detinută ci se cinstigă prin capacitatea profesională și prin conductă morală.

Adunând acum — ipotetic — crimile și abuzurile pe care regimul le-a comis, cu ajutorul procurorilor, ajungem la o sumă ce nu reprezintă nici o fărâmătură dintr-o pînă încrezătoare față de totalul celor comise, de către același regim, fără anotul procurorilor civili. Este suficient să ne amintim de frig, de foame, de îndocitorii care ne-au „încoblat” mincarea, îmbărențarea și încălcările, de legea de medicamente — toate flindu-ne oferite cu totă generozitatea, doar cu concursul nomenclaturi.

A treia frază: „Să fi existat oameni clinicii prințre slujbașii procururilor? La urmă urmă nu e imposibil. Să fi făcut acestia ceva el de cît semnificativ pentru atenuarea sălbăticiei opresunil și reprezunil? Categorie, nu?”

In legătură cu asemenea afirmări trebuie să precizez că la anchetele efectuate personal de procurori, n-am cunoscut și n-am auzit de nici un singur caz în care incuviințat să fi fost măcar injurat. Că despre palme, pumnii sau alte brutalități, nici vorba.

Despre sălbăticia opresunil sau reprezunil altora — în afara Procuraturii — răspundere nu poate reveni, în nici un caz, procurorilor, așa că fraza citată nu-l poate afecta sub nici o formă — el nefiind sefii militenilor și nici ai securității.

Tot în publicația „22”, în nr. 15, din 27 aprilie 1990, pag. 14, domnul Predescu semnează articolul intitulat: „Bunul sămătău oficial” din care citez: „Dacă au existat (și e cert că așa este) procurori care au înțeles să rămână oameni în exercitarea atribuțiilor lor, neînțînd că el e cărora soartă o decizie prin influențare în modul cel mai categoric a instanțelor de judecătă erau tot ființe omenești — dacă au existat asemenea procurori ei au fost niste marii”.

Ei bine, trebuie să se stie că procurorii care au înțeles să fie oameni în exercitarea atribuțiilor lor — au fost, și nu puțini! El n-au pretins, și nici acum n-o fac — că sunt marii. Să-i au facut datoria și atât. El nu așteaptă nici scuzele și nici laudele domnului Predescu. Mai trebuie spus că nici judecătorii nu se prea lăsuă influență, că nu erau simple manechine care să accepte imbrobidorile procurorilor sau avocaților. Aveau și ei — cum este și firesc — personalitatea lor, pe care n-au existat niciodată să și-o afirme. Iar dacă au împărtășit o opinie sau altă au făcut-o pentru că propria lor analiză l-a condus la aceeași punct de vedere. Tot cu privire la judecători nu ezit să menționez că aveau chiar o satisfacție dacă întrețineau și pronunțau o hotărîre contrară sau cel puțin diferită de cea pusă de procuror.

Cind însă apărău interese personale ale activiștilor mai importanți, apărău și interesele acestora materializate prin „îndrumări” sau „indicări” date procurorilor și/sau președintilor de judecători sau de tribunale. Iar acestia — nu chiar toti — ascultați dar nu executau.

Este interesant de sătă că Ceausescu, care participă frecvent la aniversările militare și securității sau la analiza „muncii” acestor „organs”, n-a participat niciodată la evenimente similară ale Procuraturilor sau Justiției. Este, sper, semnificativ și pentru cîi ce înțeleg mai greu. Consider util să analizez, în continuare, cauzele ce au făcut ca Procuratura să fie privată, de către opinia publică, cu ochi mai puțin favorabili. Încep deci cu atribuțiile procurorului, expuse în linii mari: • dispune începerea urmărilor penale, arestarea și trimiterea în judecătă a incuviințălor pe care-i consideră vinovati. Face anchetă penală în toate cauzele în care ancheta, potrivit legii, trebuie făcută obligatoriu de el și nu de lucrătorii de cercetare penală ai militie; • reprezintă Procuratura în instanță, participând la cercetarea judecătorescă și își expune rezchizitorul solicitind — în cele mai multe cauze — condamnarea incuviințălor; • declară recurs împotriva sentințelor primei instanțe, dacă le consideră nelegale sau netemeșnice (sau și una și alta); • susține în fața instanței de recurs recursurile declarate de către procurorul care și-a participat la judecătă în prima instanță și formulează referate prin

care solicita declararea recursului extraordinar de către Procurorul general împotriva hotărîrilor rămase definitive pe care le consideră nelegale sau netemeșnice; • cere, în schimb — și de regulă — respingerea recursurilor declarate de incuviință condamnat de prima instanță. Este — mai rar — de acord cu admisierea lor.

Simpla lectură a activității descrise mai sus duce la concluzia că procurorul face tot ce-i mai rău. Să toate acestea se păstrează multă vreme în memoria incuviinților condamnați. Aceștia din urmă, de cele mai multe ori, nu-si amintesc mai deloc de judecătorii care i-au condamnat, dar pe procuror nu-i uită. Să astăzi pentru că judecătorii — în afară de întrebările pe care le mai pun, din cînd în cînd, în cadrul cercetării judecătorescă sau dezbatătorilor — tac. Tac și ascultă. Iar cind pronunță hotărîrea luată, de cele mai multe ori incuviinții nici nu mai sunt prezenti în sală decare se pronunță hotărîrile opresunilor se face — mai în toate cazurile — după una sau chiar mai multe amintiri. In schimb, procurorul vorbește, demonstrează și — culmea — mai cete și condamnarea. Cum să fie, deci, neluat în seama? Cum să fie uitat? E uitat însă cind a cerut achitarea.

Din totalul cetățenilor ce vin în contact cu Procuratura, fie ca reclamanti, fie ca invinați, trebuie să distingem mai multe categorii:

— unii reclamanti găsesc înțelegere — zic ei — și îi se satisfac cererile sau plingerile;

— alții, tot reclamanti, nu găsesc înțelegere — zic tot ei — și deci nu îl se rezolvă cum ar dorii cererile sau plingerile;

— invinații de săvârșirea de fapte penale sunt tratati și ei diferit, în sensul că, în timp ce unii — consideră vinovati — ajung să fie pedepsiți, alții, făță de care nu-s-a stabilit vinovăția, sunt acosi de sub urmărire penală. Nu intrăm în amănunte, pentru că nu e cazul.

Să asa, toată armata astă de cetățeni ce vine în contact cu Procuratura, certată sau nu cu legea, se imparte în două categorii: multumiți și nemultumiți. Primii — care sunt și cei mai mulți — ar avea toate motivele să aprecieze favorabil soluțiile date în legătură cu el — dar n-o fac și, în definitiv, nici nu trebuie să facă. Faptul că procurorul își face datoria nu-l un motiv de laudă. A doua categorie, în schimb, nu înțează să-l bifească pe procuror chiar dacă acesta nu-s-a făcut decât tot datoria. Dacă infractorii ce au umplut pușcările au fost nevinovăți, atunci vinovății sunt cei urși, cel cărora li s-a furat din buzunar sau din poșetă salarialul de mizerie ce de-abia îl primiseră, cel ce au fost speculați, escrocați, cel cărora îl s-a spart și jefuit locuința, femeile violate etc. etc. — Cine poate fi de acord cu o asemenea optică?

Cine participă — din curiozitate — la procesele ce se judecă în instanțe, poate constata că majoritatea incuviinților nu recunoscă infracțiunile imputate. Cel ce le recunosc sunt foarte puțini. Iar după ce le-au recunoscut și aud ce pedepsă li s-au dat, își reproșeză tot timpul „prostia” de a fi recunoscuți. Printre „clientii” incuviinților circulă cu insistență principiul stabilit de el: „Fapta recunoscută este dublu pedepsită”. Poate și judecătorii au contribuit cu ceva la o asemenea concluzie. Dar, despre judecători în numărul viitor.

Iubito, te așteptă pînă la 3!

AUREL MIHAILOPOL

■ Cine-a dat în noi, 21–22?

Rodica Palade: Domnule procuror Dan Ioan Mirescu, la noi în redacție au venit foarte multe persoane, în general tineri, care au participat efectiv la revoluție în 21–22 decembrie și care au fost victime ale represiunii. Dar, ceea ce pare incredibil este faptul că, spun ei, tortionarii de atunci sunt liberi; nu de puține ori s-au întâlnit pe stradă, fără în față, victime și agresori. V-am solicitat pe dvs. pentru că, în discuțiile cu acești oameni, mulți vă pomenescu numele, cu speranța că acest caz se va impozit că mai repede.

Dan Ioan Mirescu: Părerea mea este că datorită avalanșei de cazuri — urmărirea penală desfășurată împotriva marilor crimiști comuniști, a membrilor c.p.ex-ului, împotriva membrilor fostei securități, a celor care au acționat la Timișoara — ceea ce s-a întâmplat în 21–22 decembrie la București a format cu înțixire obiectul preocupărilor organelor de procuratură. În primul rînd, trebuie reținut că Procuratura este într-o situație dificilă. Ea nu se poate baza pe nici un fel de organ de cercetare, ma refer la organele de cercetare ale poliției sau, cum ar fi normal, ca în orice stat civilizat, democratic, la organe cu atribuții speciale.

R.P.: Vreți să spuneți securitatea, ceea ce ar fi trebuit să să fie...

D.I.M.: Da, dar nici într-un caz ceea ce a fost în realitate. Noi nu ne putem baza pe aceste organe, poliție și securitate, pentru că tocmai aceste organe au format grosul trupelor de represiune din 21–22 decembrie.

La Procuratura municipiului, un grup de procurori au simțit nevoie și trebuie să spun, din proprie inițiativă, să facă investigații și chiar să înceapă urmărirea penală în legătură cu fantele petrecute în 21–22 decembrie. Însă rețință, a fost mai mult o inițiativă personală a citorva procurori.

R.P.: Sinteti unul dintre acei procurori?

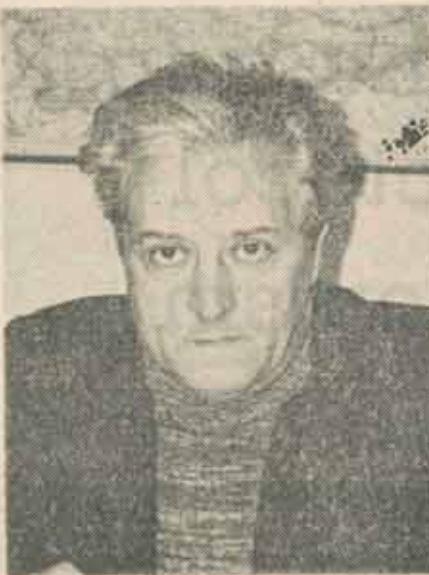
D.I.M.: Practic am fost desemnat coordonatorul unui mic colectiv care să verifice vinovăția sau nevinovăția unor persoane care erau reținute de armată la sediul Miliiției Capitalei, în legătură cu desfășurarea acelor de terorism. În urma verificărilor atente ale acestor cazuri, personal am dispus arestarea a patru persoane despre care s-a stabilit că au desfășurat acte de terorism. Si în alte cîteva cazuri, am stabilit că persoanele reținute au desfășurat activități deosebit de violente împotriva manifestanților în 21–22 decembrie. Aceste dosare sunt acum pe rîul procuraturii într-o fază de finalizare. Din păcate însă, organele de milăție (poliția de azi), mai exact Biroul de cercetări penale în frunte cu colonelul Verban, făcesc tocmai pentru că a fost unul dintre coordonatorii represiunii din 21–22 decembrie), din păcate, cum spuneam, organele de milăție au neglijat, cel puțin au neglijat, în primele momente de cercetare, administrarea unor probe concluzive împotriva persoanelor reținute de armată. De aceea a fost imposibil ca în toate cazurile să avem probe certe de vinovăție sau de nevinovăție. Si cum nu se poate vorbi de reținere sau arestarea unei persoane decât atunci cînd procuratura dispune de probe, în mai multe cazuri au rămas semne de întrebare. Dar asta nu înseamnă că aceste cazuri nu trebuie în continuare urmărite.

■ Nici un termen nu este exagerat pentru a caracteriza ce s-a întâmplat acolo

R.P.: Că pînă aici aveți de fîntul că victimele din 21–22 decembrie se întîlnesc astăzi pe stradă cu agresorii?

D.I.M.: Este un lucru foarte rău. Si eu rîcul de a nemulțumi total conducerea Procuratură Generală, trebuie să spun că o vină are și procuratura. Pe urmă, în ceea ce mă privește, nici dl. ministrul Chitică, nici dl. general-locotenent Moldoveanu, nici dl. general-maior Diamandescu n-înă mir convins că s-au schimbat prea multe în politie, atât timp cînău făcut nici un efort pentru a stabili care sunt vinovații din răndurile actualelor poliții pentru faptele din 21–22. Este absolut cert că în după-amiază din 21–22 decembrie, în special în zona Inter, str. 13 Decembrie, str. Academiei, str. E. Quinet, perimetru cuprins între hotelurile Negru, Union, blocul România și blocul Continental, forte importante de milăție au reșinut, bătut și maltratat sute și mii de demonstranți. Cea mai mare parte a acestor demonstranți au fost transportați cu autoturisme și dubă la sediul Miliiției Capitalei, unde, din zeci și sute de declarații a rezultat că oamenii au fost maltratați într-un mod ingrozitor. Nici un termen nu este exagerat pentru a caracteriza ce s-a întâmplat acolo. Or, pentru organele de poliție actuale era și încă este simplu să stabilăcească subofiterii și ofițerii care au fost convocați în acea noapte. Sunt, totuși, o instituție militarizată. Există documente, ordine care s-au înregistrat și pe hîrtie. Se stie exact unde a acționat fiecare. Prin urmare, rămîne de neîntelește de ce conducătorii actualei poliții, pînă la ministerul de Interni, nu au făcut eforturi pentru a stabili pe acesti mari vinovați. S-înlimitat numai în a cere rapoarte lucrătorilor din milăție și în aceste rapoarte, binelîntelește că fiecare a scris ce a vrut.

Vreau să vă semnalizez un aspect foarte important — în 21, au fost și militieni

JUSTITIA

Adevărurile trebuie să fie întregi

— Interviu cu domnul procuror
DAN IOAN MIRESCU —

care, riscându-să libertatea și chiar viața, nu au acționat conform ordinelor. De exemplu, comandanțul de la circa 17 și subordonatii săi, deși au „primit” peste 40 de demonstranți, nu i-au bătut, nu i-au încarcerat, i-au pus în libertate, aplicîndu-le doar o amendă pentru a-și acoperi astfel neexecutarea ordinelor. Acești militieni au declarat fie în rapoartele de milăție, fie în ancheta Procuraturăi Militare cum s-au desfășurat faptele și au nominalizat pe unii vinovați. Există deci, suficiente date și nu trebuie mare pregătire în materie de anchetă ca să pui lăuntrică cap la cap.

■ Ne întoarcem din nou la ianuarie

R.P.: În România liberă din 4 mai 1990, la patru luni și jumătate de la evenimente, am citit un apel făcut de Procuratura Generală martorilor, părților vătămate etc., care au informat în legătură cu perioada 21–22 decembrie. Nu este cam tîrziu acest apel?

D.I.M.: Personal m-a surprins acest apel și cu atât mai mult persoanele care sunt invocate în apel (procuror general Gh. Robu, prim-adjunct Nicolae Cochînescu și colonel Mugurel Florescu — n.n.). Mi se pare mai mult un anumit despre structura organizatorică a Procuraturăi Generale. Nouă structură invocată numai la virf, dar nu și în ceea ce privește organigramă propriu-zisă. Pe de altă parte, a cer sprînjă populatiei după mai bine de patru luni pentru a elucida o cauză de o astfel de notorietate mi se pare chiar îlar. Aceste anumuri către populație au apărut în mass-media încă de la începutul lui Ianuarie. Si, eu am primit telefoane, peste 150, am audiat foarte mulți oameni și probele culese le-am predat colectivului central de la Procuratura Generală. Constat însă că astăzi, după treptea altor 2–3 luni, ne întoarcem din nou la Ianuarie, iar ancheta se depare de a fi finalizată.

R.P.: De ce o întîrzie atât de mare? Dacă e dificil de răspuns la „cine a dat în noi, 21–22”, „cine a dat în noi 21–22”?

D.I.M.: Ancheta principală a fost și este efectuată de Procuratura Generală. Acolo lucrează un colectiv mare de procurori și trebuie să vă spun că s-a munțit foarte mult, audîndu-se anotimpuri o mie de oameni. Dar această munță, deși de totală bună credință, nu a fost suficient de organizată. Au fost aduși din tărâi procurori, nu și-au dosar pe mină. El doar anchetează și alcineva centralizează aceste declarații.

■ Nu s-a făcut nimic

R.P.: Oamenii nu uită. Vor adevărul acelor zile. Iar lăsă adevărului creștează o tensiune extraordinară.

D.I.M.: Cred că dl. procuror general trebuie să facă publice mult mai des o serie de greutăți pe care le întîmpină procurorii. Cred, de asemenea, că poate să creză sprînjă și altor organe, unei juriste de reputație, chiar dacă să intîmpină la pensie. S-ar fi alcătuit un colectiv competență și curat pentru că — trebuie să-o spun — în acest dosar ca și în altele, se lucrează și cu oameni care înainte de 21–22 decembrie au soluționat dosare politice, transformîndu-le în dosare de drept com-

punit de drept comun. La nivelul Direcției de cadre din Procuratura Generală, se știe cu precizie ce procurori sunt apti pentru asemenea misiuni. În ceea ce mă privește, atât timp cînă și '86 am fost anchetat de securitate și urmărit pas cu pas, vă dată seama că în '87 nu vă fi aplicat la mine sau la alții de teapa mea. Între procuratură, milăție și securitate a fost o luptă permanentă. Securitate avea nevoie de a acoperi — așa cum s-a întâmplat la Brașov — pe care o solicită procuratorul. Însă au fost puține cauze în care procurorii s-au implicat în dosare politice și tocmai de aceea este bine că aici procurorii cît și judecători să fie întărași.

R.P.: Dar la Timișoara?

D.I.M.: Despre Timișoara aștele vorbește. În schimb, faptele, desigur extrem de grave, din 18 februarie cînd s-a pătruns în Guvern au fost foarte prompt anchetate.

D.I.M.: Cred că în ceea ce privește evenimentele din 18 februarie s-a dat doară de un pic de exces de zel. Exces de zel nu din partea organelor de procuratură, ci din partea factorilor de decizie din conducerea actuală a statului. Fiește că ce s-a întâmplat acolo trebuie să primească o răspînă și cred că trimiterea tuturor făptuitorilor în judecată pentru fapte contravenționale era binevenită și o măsură suficientă.

R.P.: Presupun că sunteți la cîrnet cu evenimentele din dimineață de 24 aprilie 1990, cînd manifestanții din Piața Universității au fost molestați de poliție. Dl. general Diamandescu a afirmat însă că nu s-a întâmplat absolut nimic. Din experiența dumneavoastră, ce credeți despre o „întîlnire” a poliției cu civili?

D.I.M.: Ca procuror, nu cunoște date concreto. Din experiența mea însă cu organele de milăție, care se numesc azi de poliție... Am rezervă în legătură cu ceea ce a afirmat dl. Diamandescu. Vedînt, expresa cu „lupu și schimbă părul”, dar năravul ba este puțin cam tare, însă n-am găsit alta mai potrivită. Schimbările în milăție la ora actuală sunt cam așa: nu se mai circulă cu ARO voios alături ei boj. Nu se mai circulă cu girofarele aprinse și cu alarmă declansată la maximum. Nu se mai amenință trecătorii. În punctele fierbinți sunt aduși elevi de milăție, pentru că stă, puneră, are multe de reprosat milăției. Dl. Diamandescu este om de cultură, vorbeste frumos, dar atât timp cînd nu face schimbările radicale în poliție, el care-l ascultă nu pot avea încredere în el. În sfîrșit, mă îndoiesc că într-o „întîlnire” chiar de cîteva minute între forțele de poliție și manifestanții de la Universitate s-înă produsă vîțămări corporale doar în tabără politistilor. Mult mai normal mi se părea ca dl. Diamandescu să explice lăuntrile așa cum au fost.

■ Schimbări dorite pentru o instituție normală

R.P.: Eludarea adevărului a devenit o tehnică așa. Cred că alegerile de la 20 mai vor aduce schimbări?

D.I.M.: Bine ar fi să măcar după 20 mai să se producă. Să fie schimbările dorite. Vă repet, marea majoritate a magistratilor, procurorilor și judecătorilor, nu au fost implicați în a sprînjini nomenclatura și ceaușismul. Au fost oameni onoști care s-au confruntat în permanență cu o cauzănică dificilă, cu un volum mare de muncă.

R.P.: Rămîn însă acel procuror pe care dorînd să-l eliminăm și despre care se stie că nu a colaborat cu dictatura.

D.I.M.: Dacă un singur exemplu: procurorii care au fost implicați în procesul de la Brașov din 1987. Untilătorește acesti procurori ponte că s-au dus convins că fac bine ce fac, dar au dat dovadă de imaturitate. Nu se puteau vorbi de o eroare judecătoare. Acolo era o problemă politică. Situația totală. Brașovenii demonstrează împotriva lui Ceausescu. Îmi permit să atrag atenția că, mai vinovați decît procurorii, au fost vinovați judecătorii care au condamnat.

R.P.: Procesul de la Brașov s-a desfășurat la indicația lui Ceausescu, sub directă supraveghere a securității. Postelnici și filii special desemnat să conducă acest proces.

D.I.M.: Totuși, procesul a fost condus de un președinte al completului de judecători, care au acționat fără înțelegere.

R.P.: Domnule procuror Mirescu, ce-ai spus că este exact? Oricine poate replica: după răzbun, s.a.m.d. Vă răspund indirect: în 25 de ani de muncă în procuratură, n-am instrumentat nicu un dosar politic pe care să-l transform în

R.P.: Se strigă „Jos nomenclatura”...

D.I.M.: Se strigă, așa este, dar nu se înămări.

R.P.: Dl. Vasiliu este de neînlocuit ca profesionist?

D.I.M.: Curtea Supremă are în componentă și judecători de mare valoare. Așa, sint în această tară juristi deosebiți care nu au nimic să-și reproseze. În diferent cît de valorosi ar fi un om din punct de vedere profesional, el nu poate fi folosit dacă a savîrsit acte împotriva poporului, punind concluzii de condamnare la ani grei de închisoare sau chiar trimînd la moarte oameni care au luptat împotriva comunismului.

■ Este punctul meu de vedere

R.P.: Sunteți un întransigent, domnule Mirescu.

D.I.M.: Sint un om cu o atitudine destul de fermă. Din acest motiv nu m-am bucurat de bunăvointă peșilor terăților, ea să nu mai vorbesc de securitate (colonelul Vasile) sau de milăție (colonelul Tudor Stănică). Aceștia au făcut tot posibil să mă implice în cauze care să ducă în final la înfrângere mea din procuratură, și, dacă se putea, chiar mai mult. Am convins că adevărurile trebuie să fie întregi.

R.P.: Este punctul meu de vedere și obișnuiesc să-mi spun punctul de vedere, numai după ce am o documentație care să-mi și argumenteze, la nevoie, tot ceea ce spun.

Interviu realizat de
RODICA PALADE

Sub titlul „Arearea unei biblioteci”, „România Literară” (n. 12; 22 martie) a reluat un fragment dintr-un capitol al cărții Ileanei Vrancă, lîncă înedit, capitol publicat în revista „Agora” din Statele Unite, în numărul din februarie trecut. Această capitol – o vorba de „arearea” bibliotecii lui E. Lovinescu – a reprezentat și pentru mine – prima interacțiune – un fel de revelație, mai și nevoie să adaug, un fel de soc emotiv provocat și de detaliu, pînă acum necunoscute, dar și prin tonul atât de just, de discret și ferm în același timp al Ileanei Vrancă, de curajul de care o dată doveză de-a lungul eforturilor pentru a descoperi unde zaceă biblioteca. Se va înțelege, presupun, de ce voi vorbi de data astă direct, pînă la stîlul impersonal care a-ăr mai reprezenta în cazul de față decît un fel de ipocrizie a obiectivității. Mărturia totuși nu rămîne a japelilor și nu a emoțiilor. Deoarece az dorî să adauge cîteva precizări în ce privește arearea cărților și să aduc altelă, relativ la arearea posesoarei lor, mama mea, Ecaterina Bălăceană Lovinescu. Amindoaia încă mai strins legătuire între ele decît se poate vedea din paginile Ileanei Vrancă. Într-o cîteva zile, cum arată autoarea, o primă deschidere în apartamentul din bulevardul Elisabeta nr. 95 B, a avut loc, după plecarea mea din ţară, în 1948, cînd au fost luate – și foarte probabil, arse, – cu camioanele biblioteca și arhivele lui E. Lovinescu. Ceea ce nu stie însă Ileana Vrancă este că, în cursul chiar al acestei percheziții mame a reușit, cu o îndrîznenie care nu-și mai poate calificăvă, să salveze și să transporte la loc sigur, pentru a fi trimisă în străinătate, unde mi-ai să ajuns, colecția „Jurnalului” ca și manuscrisul original și necopiat al romanului „Mălurenii”, din fiecare pierzindu-se însă cîte un „Caș”. Din biblioteca mamei nu-putut salva decît acele cărți care le erau dedicate nu numai tatei dar și ei, și – astăzi acum – dactilograma unei părți din „Mălurenii”, ca și corespondența. Cu toate pierdute în „închisoare” de cărți descrise de Ileana Vrancă.

Dor nu pentru acest gest de salvare a unei părți din ineditul ce rămăseseră de la E. Lovinescu a fost arestată mama la 23 august 1958. Avea 71 de ani. În apărarea acelor clase intelectuale care neacceptă să colaboreze cu regimul trebuia lichidată în al treilea val de teroare din România comunistă. Atunci a fost arestat și Vasile Voiculescu, atunci au fost judecăti, în sedinte publice și Mihai Andrieș, și Mihai Pătrașcu, atunci s-a abătut ură și asupra lui Ion Vinea, Alice Voinescu, Vladimir Steinu etc. Or, mama nu fusese doar soție lui E. Lovinescu, păstrând astfel legături cu toată intelectualitatea interbelică. Ci și autoare de manuale de limba franceză și inspectoră generală de francize, post din care o primă oară a dat-o afară scurta guvernare legionară; iar apoi – definitiv – ca comunistă care părea a se fi instalat pentru o vîcă. Să, în orice caz, stabilită a fost pe aproape jumătate de secol.

In afara acestei apartenente la o elită condamnată din principiu de comuniști și a unui fortă de caracter deosebit, nu „făcuse” nimic. Dar era oare nevoie să „facă” ceea ce să îl arestă în acei ani? Ceruse doar, în atmosferă ceea ce mai destina să după conferința de la Geneva, un pasaport pentru a veni să mă vodă în Franță, și trecuse de mai multe ori pe la Ambasada Franței pentru a-și refinoval rîsa. De ajuns pentru a fi condamnată la 26 ianuarie 1959 la 18 ani închisoare, pentru „trădare”, spionaj miliitar și alte aberații din care nu recunoșcuse la proces decîntul de a fi ascultat Radio-Paris. 18 ani de închisoare la elita și echivalau cu o lîntă condamnare la moarte. Existau însă unele riscuri pentru comuniști să nu-și ducă pînă la capitală ei fără condamnare. La Paris, nu mai faceau de dimineață pînă seara altceva decît să intre în Ministerul de Externe, la Liga pentru drepturile omului, la toate partidele politice, la Adunarea națională, ajungind din ce în ce mai sur, cu promisiuni și sperante din ce în ce mai temeinice. Să atunci regimul de la București, după o ultimă încercare de a aservi această Jenei în vîrstă de un curaj exceptional – ce mi-a fost descris de colegie sale de detenție care au ajuns în străinătate – regimul a treut pur și simplu să asasineze ei. Nu directă, dar altă de perversă și eficace incită să simt nerăbdă și amintesc aici:

Anii de zile, după moartea lui, culegam mărturie după mărturie pentru a-i reconstituî anii de detenție. În 1951, m-am dus chiar în terasă pentru a sta de vorbă cu foste deținute ioniste ce fusese să-ă se la Jilava. În 1954, după amnistie, cu toții în străinătate altă colege de suferință, altă seriori, altă mărturie. Înălă de la primele semne, am fost întîmpinat de mesajele pe care mama îlnea să mi le transmită din închisoare: să nu cedeze nici unui jantă, să nu mă lasă intimidată, să continui pe drumul ales, orice să-ă înțelept. Deci se întîmplă ceea ce mai greu de suportat pentru ea decît chiar anchetele în cursul cărora securiștii o obligau să găsesc tot felul de mesaje cifrate în serioase pe care îl să trimită și pe care îl confiscau, împreună cu restul. Ceea ce refuză cu semție să facă, mai ales că-ă îl trebuie să înțeleagă: evident, nu aveam imprudență să-ă transmit aza ceea ce după cum nici eu nu-mi trimisese hărți de stat major desenate pe baticuri aza cum pretindeau anchetatorii. Să nu primisem prin ea nici un articol de la Ion Caraion pe care îl-ă fi difuzat la radio. Dar de ce încerca să-mi transmită

prin celelalte deținute care mai aveau o șansă de eliberare: „Îl rog pe Jilava și pînă în urmă să-ă vadă mereu de drumul său și de datorie, fără să se lase intimidat de ceea ce vă-ă sună putea întâmpla?”

Am aflat mult mai tîrziu, în 1978, ceea ce se „întîmplase”, printre-o scrisoare postumă a uneia dintre colegie sale de închisoare, Monica Alfandari-Sevianu.

In timpul detenției, mai întîi la Malmaison, apoi la Văcărești, mama, care nu suferise de nimic pînă atunci, se imbolnăise. Insuficiență cardiacă și hidropie, amindoaia relație facilă de îngrijit în condiții normale. Să începuse chiar să fie îngrijită la spitalul închisorii Văcărești. Monica Alfandari-Sevianu, care îl sunașă Ecaterinei Bălăceanu „Mamie”, ca și alte deținute mai tinere ce aveau grija de ea la Jilava, afirmă în textul de care am pomenit:

„Era la spital, în tratament, după condamnare. Era singură în cameră, nu stătea permanent sau doar atunci pentru nevoile caselor. Atunci, la spital, era singură. A apărut colonelul Francisc Butika, directorul general al anchetelor pe teră; împreună cu adjunctul său Dumitru Butika era celul recrutărilor dintr-o prevenție și condamnă în procesele și anchetele politice. Dar nu al celor destinați „a lucra” în ţară, ci numai cei cu legături sau posibilități „în afară”. I-a explătit, cu eternul lui zimbet suav, că ea este

În „colțul domnilor”, printre abuitorii, soția și fiica criticului

MONICA LOVINESCU

OROAREA FAPTELOR

(Completări la „Arearea unei biblioteci”)

bătrînd, bolnavă și că nu va rezista la detenție. Așa că și se parea firesc și de dorit să-ă scrie Monica, explicându-i în imediu, Mamie a fost expediată rapid la Jilava. În dosarul ei de trimisă scrisă (sună convinsă), fără existență medicală. (...) Ordinal era că Mamie să fie zdrobită. Nu știa dacă Butika se gîndeau că – după o perioadă de pedeapsă – să revină la atac, sperînd că groaza de moarte să înfringă rezistența lui Mamie, și însă și-a spus că, dacă a fost intenția lui, a calculat gresit, a înțisit. Mamie nu a primit nici un medicament de la soție sa la Jilava și pînă la sfîrșit. Pe măsură ce zilele se acurgeau, înimă, incapacabilitate și indeplinească funcție, slăbeau din ce în ce. Picioarele, minile, abdomenul erau tot mai umflați. Nu se mai putea mișca. Era ca un burduș plin. O ridicam, încercînd să-o hrănim. Ce era mai grav și că începeau să se ridice și în plămini. Se sufocea. Tusea. Zi și noapte. Mamie tusea de să se rupe înima, iar Maria (gardiana) striga prin vizetă: „Nu te mai scăpaș, babo! Nu te mai scăpaș, că nu lăzi să dormă pe biotolele fete”.

Asasinatul – cum poate fi astfel nu-

mit? – se încheie la 4 iunie 1960 când Monica Alfandari-Sevianu constată că „Mamie” nu mai are puls. O alertăză pe Marita care le comandă să o scoată afară. Citez din nou:

„Era grea. Cinci femei am dus-o. Două au făcut scăun cu mîinile și am șezut-o. Alte două făceau picioarele, alături de spirințe spatele și capul. De-a-hîna nu puteam să-mă întîlnească la un jeep. (...) Aproape am înviat-o pe Mamie. Scăpase. Trăiesc deacă. Murise la fel. Mi-am spus că, deși urmă, a fost fericită să moră. Ca nu cumva să fie pusă în situația torturării de a elega între viață și moarte și moare”.

De fapt nu murise încă. A fost dusă la spitalul Văcărești. De la Jilava fusese deci scoasă la 4 iunie. Actul de deces semnalat într-o notă din „Manuscriptum” (4/1981) de pentru data morții: 9 iunie 1960. În actul de deces e indicat: „Domnicu stabil în București, strada 6 Martie nr. 95”. Numai că moartea nu a avut să-ă săcriste, ci la spitalul Văcărești, unde patul eliberat de o doamnă Barbu, și ea nu prea fiindă, dar care a trăit îndeajuns pentru a fi eliberată și a ajunge la Paris, unde am și eu cunoscut-o. Actul de deces nr. 293 din 9 iunie 1960 se sfîrșește mai sfîrșit oare încă? – la Sectorul IV (Fond VI) al Primăriei București. Morțintă, probabil, o groapă comună la Văcărești. O mână recunoscută și pioasă a adăugat pe piață de incinere de la Crematoriul din București numele ei călător de acela al lui E. Lovinescu. Dar nu e decât o singură urmă: o tată. Oașele ei se amestecă în anonimatul vulberii, ca atită atită de pe întârziul fostului Gulag românesc.

Înălă un detaliu: anchetatorul care inventașă culpa de spionaj, făcîndu-i dosar pentru 18 ani de pedeapsă, l-a întrebat în 1977 și pe Paul Goma în locul curierului Securității din București și fusese ridicat în grad: era colonel.

Au vrut să completeze arestarea și distrugerea bibliotecii lui E. Lovinescu cu arestarea și asasinarea foștelui lui soț, care reușise să-ă salveze ultimele scrise. Două închisorî, două lichidări ce nu mi să-ă pară că pot fi deosebite. Deoarece nu numai istoria literară și-a pierdut cîteva arhive, ci și istoria – cîteva morți și alti de multe victime.

In rest, nu văd ce-ă adăuga. Oroarea faptelor e atât de deplină, încit reacțiile afective nu mai au nevoie să fie exprimate. Oricine nu e cu totul lipsit de imaginație și le poate lese, și le poate singur închipui.

Cenacul „Sburătorul” în 1932

SĂ SPERĂM ÎMPREUNĂ SĂ SCHIMBAM ÎMPREUNĂ

,De putere să nu se apropie decit cei care nu o iubesc“
PLATON

ALEXANDRU
PESAMOSCA

Doctorul Alexandru Pesamosca s-a născut la Constanța în ziua de 14 martie 1930.

În anii 1951-1952 a lucrat la Spitalul din comuna Niculești-Jiana, jud. Brăila.

În anii 1953-1954 a lucrat la Spitalul Clinic de Copii din București, ca asistent pînă în 1954 și ca șef de lăzări pînă în prezent.

Din 1959 este medic specialist, iar din 1963 medic primar în chirurgie infantilă și ortopedie.

Este doctor în medicină din 1970.

Timp de 12 ani a fost șef de secție la Spitalul de copii „Gr. Alexandrescu”, iar din 1981 și pînă în prezent, este șeful secției de chirurgie infantilă și ortopedie la Spitalul Clinic de Copii București.

Este membru asociat al Societății Internaționale de Chirurgie și membru al Colegiului Internațional de Chirurgie digestivă.

Din 1987 este Președintele Societății de chirurgie pediatrică din România, autorul mai multor proiecte chirurgice și a învățăturilor și a mai multor inovații în domeniul aparatului medical ce se utilizează curent în clinicele de chirurgie pediatrică din țară.

A realizat peste 35 000 de intervenții operatorii, este autor sau coautor la 25 monografii sau cărți și peste 250 de comunicări științifice.

Cîteva zeci de milioane de copii îl datorăază viață, pentru sute de mii de părinți, el intruchipează providenția.

Într-o țară condusă de academicieni semianalfabeti, acest mare medic și adevarat savant n-a trecut de gradul universitar modest de șef de lăzări. Dar părinții copiilor bolnavi, veniți din cele mai îndepărături colțuri ale țării, n-aveau nevoie să spună soferilor de taxi decit acest nume al miracolului — doctorul Pesamosca — pentru că să fie dusii cu precizie la „Gr. Alexandrescu”. Această celebritate medicală, într-adevăr de răsunet internațional, este un om dezinteresat, de o tulburătoare onestitate în raport cu lumea în care trăiește, dăruit cu pasiune profesională.

Prof. dr. DUMITRU VEREANU

Reamintim pe această cale distinșilor noștri colaboratori că, potrivit uzanțelor presei libere, democratice și oneste, semnatarii răspund pentru conținutul scrierilor inserate, în spirit și literă.

PENTRU ADUNAREA DEPUTAȚILOR

Gabriel Liiceanu
Constantin Tîcu Dumitrescu
Stelian Tânase
Radu Popa
Pompiliu Militaru

Petre Mihai Băcanu
Florin Gabriel Mărculescu
Radu Filipescu
Ioan Mărculescu

LISTA CANDIDAȚILOR INDEPENDENȚI

PENTRU SENAT

Octavian Paler
Petru Creția
Ioan Marchis

Alexandru Paleologu
Sorin Dumitrescu
Alexandru Pesamosca

D. Primar al Capitalei, Dan Predescu, precizează că articolele publicate în numerele 12 și 14 ale revistei „22” nu sunt semnate de domnia sa, fiind vorba doar de o coincidență de nume.

FLORIN
GABRIEL
MĂRCULESCU

Florin Gabriel Mărculescu (n. 1930, Sinaia) este unul dintre gazetarii români de Revoluție. Înăuntrul în decembrie 1989 Florin Mărculescu a fost jurist și absolvent al Facultății de drept din București în diferite întreprinderi, ultima dintre ele fiind Centrala pescuitului și industrializării peștelui. Ca judecător de justiție — marcată și ea de faptul că nu a fost membru de partid — își are contribuția să în profilul moral și profesional al celuilalt avese să devină, brusc dar revelator, unul din gazetarii ineditivi ai momentului actual. Vîntru că publicistica lui Florin-Gabriel Mărculescu are un pronunțat caracter justiciar și pură obședată — în sensul nobil al cuvintului — de legăturate. Este motivul pentru care Florin-Gabriel Mărculescu este un gazetar „inconod” pentru interlocutorii cu insuflință „acoperire” intrucât descoperă rapid, și în cunoștință de cauză, punctul în care dreptul legal și unei persoane sau al unei hotărâri a fost incălcat sau nerescpectat. Nu e greu de imaginat cum ar fi arătat destinul acestui om fără Revoluție din decembrie: ar fi fost unul din acelă destine anonime silite să-si tacă totale nemulțumiri. Revoluția din decembrie a modificat, decisiv, soarta acestui om timid și ponderos, transformându-l într-un timid pericolos: Florin-Gabriel Mărculescu să-să decid să intre în luptă înaintă că Revoluția nu s-a terminat odată cu moartea mulților de copii și că va trebui să apară în continuare de orice falsificări. Articolele sale, propuse ziarului „România liberă”, au surprins prin rigoarea lor analitică, prin justiția opiniei și sobrietatea stilistică. În numărul cîteva zile, necunoscutul, pînă atunci, Florin-Gabriel Mărculescu a devenit un gazetar „de opinie” pe care corespondenții străini aflați la București l-au și remarcat traducindu-i eu promptitudine articolele și în presa internațională. Actualmente Florin-Gabriel Mărculescu este unul din gazetarii marii și ziarului „România liberă” și, în prelungirea participării sale la Revoluția din 21-22 decembrie 1989, este prezent astăzi la toate evenimentele care o continuă. Este, ca urmare, membru al Grupului pentru Dialog Social, purtător de cuvînt al Comitetului Cetățenesc pentru Independență Televiziunii și membru al Grupului de reprezentare al Alianței Naționale pentru Proclamația de la Timișoara. Dacă ar fi să-l caracterizeze într-o singură frază po că, odată cu Revoluția, și-a schimbat atît de radical viața, să spune că este omul pentru care evaluarea exactă și cinstită a consecințelor unui eveniment este mai importantă decât spectaculozitatea lui.

TIA SERBANESCU